

309747

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం మార్చి నెల 17 తేది బుధవారము

సంపుటము. ౬

సాక్షిగా వ్రాయబడినది మా జిల్లా శత్రుదారి ౧౩.

నంచితక ౨౪౪

అన్యతాంజనము

తలనొప్పలకు ప్రసిద్ధి శిశి-నది.
ఇతర నీటికంటే నొప్పలను కూడ
మా అప్పుతాంబనమును వాడి
వంటనూ, త్రమున నయమగును.

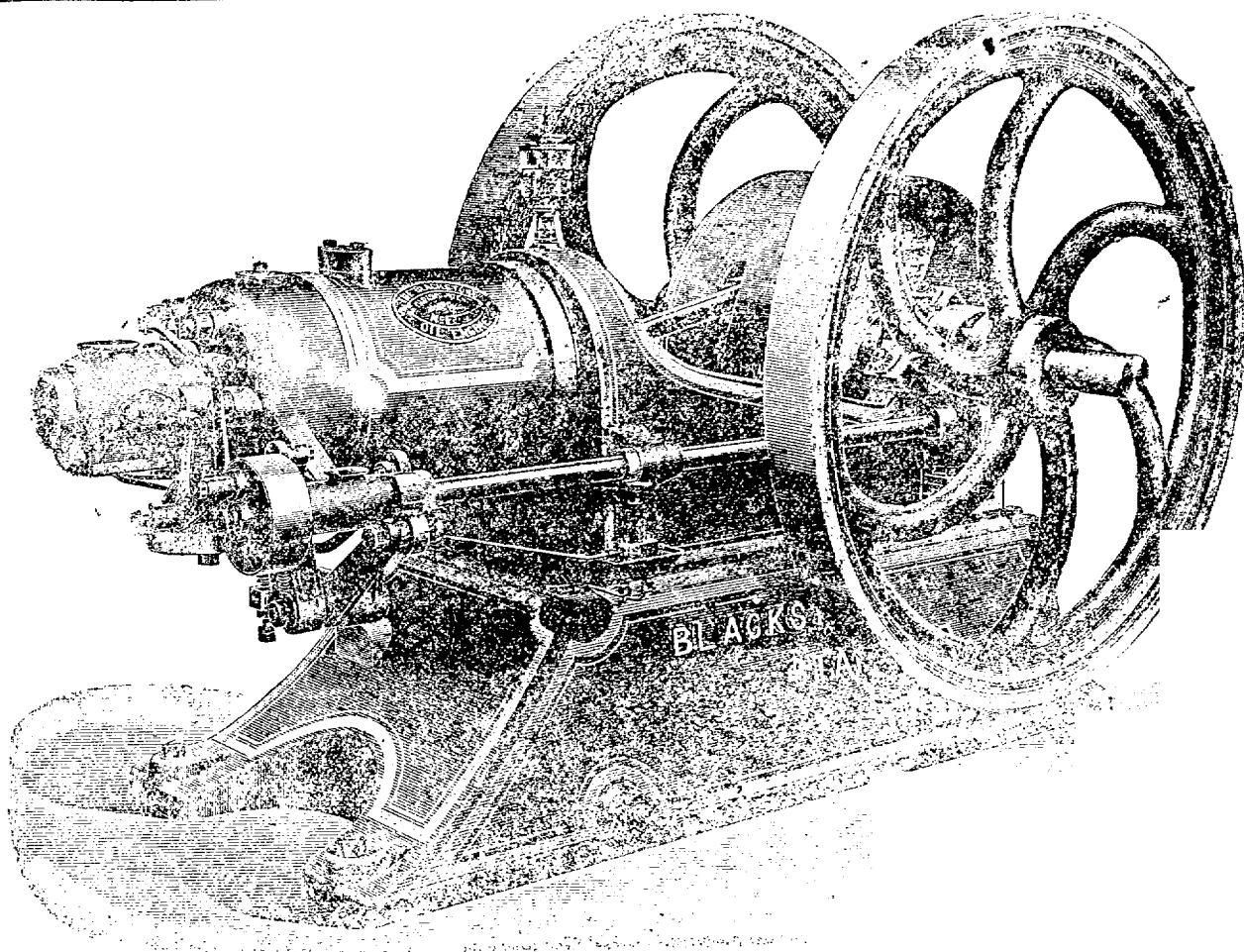
సులభ వెల 0-10-0 అణాలు.

సంతకము 0-2-0

అమ్మకొంజనం దివ్య,

శ్రీ, తంజావూరు వీధి, మదరాసు.

బాప సోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

జి.కె.ఎస్.సి. కిరణనాయిలు, క్రూరు లియిలు మాన్యు గు చమయిలి నువయోగించి వనిచేయున్నది తమార చేయ

ఈ రాజధానిలో ఆనందమైన జ్ఞాతు స్థాను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు నుండి
నీ సేవిస్తున్నవి. పూర్తిమైన వివరములకును భరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు వజ్రంట్టా :

మార్గము నన్ను ఓ కో., (ఇండియా) విమిశెడ్.

ఇంజనీయరు

నం. 9, కెకంపులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లావోరు, తింజాపూరు.

160 పుటలు పుస్తకము ఉచితము

[illegible]

వెళ్ళకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ജനറൽ: ഫാ. ഫ്രാൻസിസ്, 157, റോഡ്, 151, 152

అందునవతిక చందా.

12	నూనెములకు	18-0-0
6	నూనెములకు	9-0-0
3	నూనెములకు	4-9-0
1	నూనెములకు	1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాచి 1950 3-0-0
"జంధ్యాలి" పోస్టుబాటు నం 212 మదరాసు.

సోపుచేయు రహస్యపు స్తకము.

మోసపోవును, కాన్తిక్న్ దావ్యు లాభమందెను. బహు
 రసరవీలచే న్యుభవరలకు నుంచినాభమున్ను ఏయొక్క నహా
 యము లేకనే జయహవాంధరమ్యును. (2107)

ప్రస్తుత చాక్లెట్ తిహాసానికర్చులతో ఈ 1-3-౧ లు మూత్రము.
పి. రాజచందర్, హిందూదాక్తరు, చిన్న కాంచీపురం.

శ్రావణంబ ఒక చక్కని నాటకము
ప్రతివారును చదువ తగివది. కయం 0-4-0.

మే నేనను, ఆధ్వర్యము అధీను, మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపోనారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, హోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్యాసినచో తక్షణం పంపెదము.

అభయమందున్నది?

(1045)

అయ్య రేచి కృష్ణమూల

కలరా, నేగు, ఇక పుయోజా

ఇత్యాదులకు వేసికొని భయమువలదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్మీరీయాయుర్వేదవేదముల పీఠాధ్యక్షములు వ్యాసులను పోగొట్టుకొన్నాడని గాక, రామందే నష్టపెట్టెను.

కలరామందులు. 1. నేగుమందులు. 2. ఇక పుయోజా మందులు.

వైద్యరత్న రూ. 1-2-0 వైద్యరత్న రూ. 2-2-0 వైద్యరత్న రూ. 1-12-0

చిన్న " 0-12-0 చిన్న " 1-6-0 చిన్న " 1-12-0

ఇంకా అనేక వేదములు గలవు. వ్యాసులను పోగొట్టిన భయము ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

ఇది విలాసము: మనదేవు, అయ్య రేచి కృష్ణమూల, 55, ఆచార్యుల వీధి, డి. డి. మదరాసు.

నెలకు 30 పుటలు చొప్పున ప్రకటింపబడును

నియోగి

సం: చందాపాస్తేటిలో 1 నా 0 రూపాయి

మహాజనసభా మాసపత్రిక.

దీనియందు శాశ్వత భర్తవీధియందు, నియోగి కాలమునకు ముద్రలుగన, కవులుగన, కండితులుగన, వన్నె కెక్కిన వచనముల చిత్రములు సంపూర్ణములుగా ఇతరవిషయములన్నా ప్రకటింపబడుచుండును.

ప్రతికా చందాపాస్తేటిలో ద్రవ్యమునగా మిగిలించి వీధివారి విద్యార్థిత్వముకి భర్తవీధియందును కనుక అందఱు మోసేదగా తమతమ కత్తికొని సహాయము చేయవలయును.

మానేజరు నియోగి, బృందావనం కీల్ పాకు - మదరాసు.

షణ్ముఖం ముక్కు పొడి

ఈ మాటలు వినినవారి కెంత సంతోషము; ఎంత హాయి; ఎంత సుఖము.

ఇది 70 సంవత్సరముల నుండి దీని ప్రఖ్యాతికి కారణము. సాధారణముగ ప్రతి ఒకరిలోను దీని కొనియాడు చు నెన్నియో ఉత్తరములు వచ్చును. పాతకులు దీని యధార్థమును తరికిలించుటకు కోరుచున్నాడు.

12 రులములు (పొద్దు భర్తలతో) 0-10-0, 24 రులములు (పొద్దు భర్తలతో) 1-1-0.

షణ్ముఖం స్నాఫ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం. 140, మదరాస్.

ప్రత్యేకపు ఖాళీ అమ్మకము.

ఇంటిపై ఇంటిపై ఇంటిపై కట్టమొదలు. కట్టమొదలు. కట్టమొదలు. మిక్కిలి కులైన మంగుళూరు ముడికి హోమ్లూరు ముడికి మొదలు ఇప్పటికే ముద్రల నడుసరించి అవిరియలేదు. కోట్ల (వెన్ను) కగి మిల్లులు, పాపివర్లు, మున్నగు వాని సహాయముచే కయారచేయబడును. అర్హుల ఇచ్చిన ఇప్పటికే ముద్ర ఇటుకలు, క్రేస్తమైన ఇంటిపైకట్టలు, స్టాక్ ఇటుకలు, పోలో ఇటుకలు, రిడ్జలు (ఇంటిపైకట్టలు కట్టలు) ప్లాట్సుపైకట్టలు, పెంటిలేటర్లు (ధారాళముగా కుళ మైనగాలి ప్రసరించునట్లు చేయు సాధనములు), అలంకార మైన సాబామైన లోకట్టలు, కిందకరచురాల్లు (ప్లాంకింగ్) (సిలింగ్) మొదలగు అన్నివిధములైన తుమ్మములును వర్షంకుట్టతోను, క్లీనింగ్ క్లీనింగ్ పురమాషిగా కయారచేయ బడును. కానికరి, క్రియోనేజి గొట్టములు, బెంటు (కంపులు) తీమాది గొట్టములు, సర కిరాంపాటిపేజ్ మొదలగునవి కూడ కయారచేయబడును. ఒకసారి అర్హుల ఇచ్చి చూడ (పొద్దు). ఉత్తరములు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మానేజరు, డి. ఎన్. ఇండస్ట్రియల్ హోమ్, (1918) పోస్టు ఒల్లూరు, (కొచ్చిన్ స్టేటు).

Manager B. N. Industrial Home P. O. Ollur (Cochin State).

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత అర్థమితి.

అధికర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, డి. డి.

ఇప్పటికే చక్కని గ్రంథము. తెలుగులో.

మానేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

నోటీసు

వికాసముం ది.ప్రీక్ష భీమిపట్నం తాలూకా ఆవంత పురంగాగ్నికాపురము దంతులూరి వెంకట్రాసురాజుగారు మావద్ద 16-2-20 సం॥ం తారీఖున తేదె పుచ్చుకొన్న గ్రాత వచ్చిలియ్యం 2000 అంపు కామిరా ప్రకారము చలామణి చేసిండున నదనసరకు మార్కెట్ కేటుప్రకారము బహిరంగ ముగా ఏలంనేయబడును అని, ఇందుములముగా తెలియజేస్తు నైసది. ఏలం తేది ముందు ప్రతికా తెలియపరచబడును.

2-3-20

ఇల్లు, కొల్లేవర అమ్మతం పుడత్తు వెంకటేశ్వరు

(2180)

తాడేపల్లి గూడెం.

విప్రజిగ సహితమైన డా. పి. డి.

సావంతుని వనాపధి సారసవర్ణి

అవంతపుర రక్తములన జనించు వాడ్యములకు నిలిచునంటి మందు. తురుపులను, మచ్చలను, గండములను పుడక, సాతమెప్పులను అన్నివిధములన గలుగు పుచ్చ లోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి కత్తివంతమైన రక్తతుల్యకారిణి

వనాపధి సారసవర్ణి గుణ విశిష్ట నిస్సంకోచము, అపాచితమైన మధ్యకత్తివన అన్నివిధములైన వనాపధి పోగొట్టును. కరీరమునందలి పాదరసవోషములను, మలబద్ధమును కార్తవంబంధమును పోగొట్టును పోగొట్టిన క్రమము తుల్యకరమును. కరీరాకోగ్యమును గలగతయును. 16 లోపల 50 తంతులకు 4 కొన్ని బుడ్డిలో అమ్మబడును.

పొప్పెటరు. - పి. డి. సావంత్,

144. ఫననవాడి, నెం2 బొంబాయి Proprietor: P. D. SAVANT, Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

అయ్య రేచి గ్రంథ రత్నమాల - నూజివీడు. చరకవ్యాఖ్యాన కర్తయగు చక్రపాణి విరచితము

చక్రరత్న

విభులమగు ఆంధ్రవ్యాఖ్యానకర్తయగు. చరక, కుశుక, కాగ్నిటూడి గ్రంథసారాంశ రూపమైన మూలికా వైద్య సహితము ఇట్టి లోకోత్తర విశిష్టగ్రంథము ఇవివరక ఆంధ్రము నలేదు. నెలకు మూడు 100 పేజీలుగల సంచికల గలములను చున్నది. 1, 2, 3 సం॥కలు సిద్ధముగావచ్చుచి. 3 మాసములలో గ్రంథము పూర్తియగును. చందాదారులకు సంచిక 1-3 రు 0-8-0, పోస్టేజి ప్రత్యేకము. వైద్యులకు, వైద్యాభిమానులకు, శ్రీలకు, చగురనేర్పిన ఎల్లవకు అత్యుత్తమమైన గ్రంథము. అయ్య రేచి వైద్య వద్దికర్త, రామజోగిరాజు, క్రకటరీ, అయ్య రేచి గ్రంథరత్నమాలా కార్యస్థానము. నూజివీడు

India Equitable Insurance Company.

ఇండియా ఈక్విటబుల్

ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ,

పట్టాదారులకు హెచ్చు లాభ

ములను పంచివెట్టు

భీమా కంపెనీ.

ఆంధ్రదేశమున ఏజంట్లు కావలెను.

డాక్టరు ఆచంట - లక్ష్మీకర్తి,

2112-6907 డి.పి., యమ్.వి.సి.యం. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, మదరాసు బ్రాంచి, 185, హంటుగోడ్, మదరాసు.

'ఒక హెచ్చరిక.

ఎక్కుడు తలచినది అప్పుడే చేయట

బుద్ధిమంతునికి లక్షణము.

కేవలదినము మన మొకచేరే తేగోపవచ్చును. బుద్ధి మంతులను, మందలలో వనగలవారను తమ లైపుకు ఇన్ పూర్వ జేయుచుండుటయే ఇందుకు ప్రత్యక్షమైన ఉదాహరణము. తన లైపు ఇన్ పూర్వ జేయనట్టి ప్రతిమనుష్యుడును తన తలచుచుండున కష్టదేశమును విడిచిపెట్టుటకు గురి యగును.

వివరములకు ఈక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు.

The Indo British Trading Corporation Sole Representatives of the East & West Insurance Co Ltd.

65, Apollo Street, Bombay

or V. V. L. Narasimham Esq. Travelling Superintendent, Opposite Local Fund Engineers Bungalow Old Town Cocanada

ఇనాం! ఇనాం!!

రెండులకాల స్వాంధ్యము వంపివారి వలువిధరింగులతో మిక్కిలి నాణ్యముగా ముద్రించబడిన 1920 వ సంవత్సరపు బొమ్మలక్యాలందరు వంపబడును. దర బాస్తుమాత్రమే కంపుకొనువారికి బొమ్మ లేని క్యాలందరు వంపబడును.

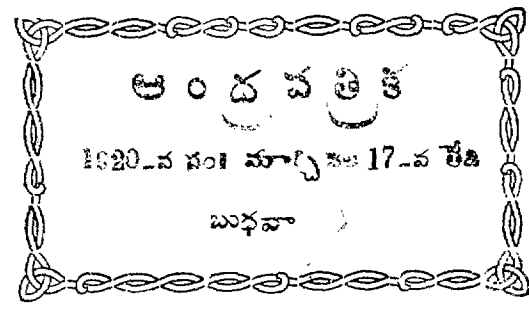
Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj 152, Harrison Road Calcutta

(674-2057)

Best Remedy for all Aches pains and Itches.

చందాదారుల కొక హెచ్చరిక

శ్రీరామ వీరబలసుబ్రహ్మణ్యం శ్రీరామ వాగేశ్వర రావుగారి 1920-వ సం॥ మార్చి నెల 15-వ తేదీనండి మా ఏజంటుగా యేర్పాటుచేసినట్లుగా గత చందా దారులందఱు వారికి ప్రతి నెలము రూ॥ రేడి లోగా చందా చెల్లించి వారి కక్షకుండి ప్రతి నెలను పుచ్చుకొనవలెను. వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర విద్యానిధి

ఆంధ్రదేశమునం దన్ని సంఘముల నారన స్వీయసంఘమునందు విద్యార్థులకు తీతముల నిచ్చి యును విద్యాభివేతనముల నిచ్చియును విద్యాభివృద్ధిని జేయుటకు బ్రయత్నించుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు క్షత్రియులు వైశ్యులు కమ్మవారు శెడ్డి వారు మున్నగు కులములవారు సంఘములను స్థాపించి విద్యావ్యాపనమును చేయుటకు పాటు పడుచున్నారు. ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధి సంఘమాంధ్రులయందు విద్యాభివృద్ధినిజేయుటకు 1913 నందు స్థాపింపబడినది. కాని ధనాభావముచేతను విద్యాభివృద్ధికి విశేషముగ బనిచేయుట కవకాశములు గలుగలేదు. ఈ సంఘము 1917, 18, 19 సంవత్సరములందు వైద్యవిద్యను ఎంజనీరింగు విద్యను నభ్యసించెడి విద్యార్థులకు రూ॥ 3717 లను వ్యయముచేసినది. గతించిన మూడేండ్లయందును నాంధ్రవిద్యానిధికిరూ॥2988-4-8లు మాత్రముజమ వచ్చినది. జమనుమీరిన వ్యయము నుమారు రూ॥ 1100 లు పెరిగినది. ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధి సంఘపు సిద్ధాధి సంవత్సరపు రిపోర్టునుబట్టి గతసంవత్సరమునందు ఏడుగురు విద్యార్థులకు సహాయమునకు గాను రూ॥ 1157-0-0 వ్యయము చేయబడినది. గతసంవత్సరదాయము రూ॥ 838-13-10. అధికముగ రూ॥ 1060-13-10 వ్యయమైనది. రాగల సంవత్సర మీ విద్యార్థులకైనను సహాయము చేయుటకు ద్రవ్యము లేదు. ఇప్పుడు నిలువసాము లేక పోవుటచే కాకను దాదాపు రూ॥ 1100 అప్పు గలదు. కావున తమకు తోచిన ధర్మమును ఆంధ్ర విద్యానిధికి చేయ వేడుచున్నాము. అనేక సత్కార్యములకు దానధర్మములను తాము చేయుచున్న విషయమును నెఱిగియును తమకు భారమును గలుగజేయ సాహసించి నందునకు మన్నింపును. తెలివిగల యాంధ్రవిద్యార్థు లెందరో సొమ్ము లేక ను చదువును చాలించుకొనుచున్నారు. వారికి సహాయమును చేసి చదువును చెప్పించిన వారు బాగుపడుటకు మాతృదేశమును బాగుచేయుటకును సాధనము లేర్పడగలవు. చదువును ననుకూల పరిస్థితులయందు ప్రారంభించిన విద్యార్థులు కొందరు ప్రతికూల పరిస్థితుల వలనను చాలించుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు భాగములందు 1,70,00,000 నిజమురాష్ట్రమునందు 55,00,000 ఆంధ్రులు గలరు. ఆంధ్రులందు మహారాజులు, రాజులు, భూస్వాములు, వర్తకులు, న్యాయవాదులు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు సంపన్నులు గలరు. శక్తిగలవారు సంవత్సరమునకు తల కొక యజావంతున విద్యాదానమునకై వినియోగించిన సంవత్సరమునకు రెండు మూడు లక్షల రూప్య

ములను విద్యాభివృద్ధికి వినియోగించుట కవకాశములు గలుగును. కాని, పరమోపకారి యైన ఈ విషయమై ఆంధ్రులు తగిన ప్రయత్నములను జేయుట లేదు.

ఆంధ్రసోదరులు సభావేదికలయందు జూపెడి యుత్సాహమును కార్యవిధానమునందు జూపుట లేదు. సభలను సభాంగములను నిర్మించుచు తీర్మానములను జేసిన విధముననే కార్యదీక్షను బానుటయును విజయమునకు సాధనము. ఆంధ్రుల యలసత్వము విద్యానిధి సందర్భముననే కాకను నితరోద్యమముల సందర్భములందును గోచరంబగుచున్నది. సకలోద్యమములకును మృతక యైన ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపనమునకును నీ ప్రతిబంధకము గలను. ఆంధ్రోద్యమాంగములైన సకలోద్యమముల పోషణమునకును ద్రవ్య మవసరముగ గావలసియున్నది. ఇతరోద్యమములకంటెను విద్యానిధికి ద్రవ్యమును సమకూర్చుట పరమావసరమైన పనియై యున్నది. గతించిన మూడు సంవత్సరములందును సంవత్సరాదిని భిక్షుల నిచ్చియును సంవత్సరాదిని భిక్షు వసూలుచేసియును విద్యానిధికి సహాయమును జేసినవారలకు ధన్యవాదముల నర్పించుచున్నాము. వారి సహాయముమూలముననే విద్యానిధి వలన కొంత యుపకృతియైనను గలిగినది. రాగల భానువాసరమునాడు సంవత్సరాది పండుగ రానున్నది. ఆ పండుగ దినమునందు గత సంవత్సరము లందువలెనే ఆంధ్రమహిళలు మహాజనులు భిక్షుల నిచ్చియును భిక్షులను వసూలుచేసియును విద్యాదానమును జేయుదురు గాత! తుర్కీ-సమస్య

స్వాతంత్ర్యమా, అధికారమా?

ఇండియాను సోషలు రిఫార్మరు కత్రిక ఇటుల వ్రాసుచున్నది. "భారతీయులకు రాజకీయాధికార మిప్పుడెక్కడుగ సంక్రమించుచున్నను, ముఖ్యవివత్సరములకన్న పౌరస్వత్వ పాక్కులు నేడు తక్కువగ నుండుట, ఆస్పిర్యకరము. దేశీయ మహాజన సభ మొదలు స్థాపించబడినపుడు, కత్రికాశాసనము లేకుండను ధరావతుతో నిమిత్తము లేకుండ, నపుడెవరయినను కత్రిక ను స్థాపించవచ్చును. కత్రికాశాసన మిప్పుడమయలో నున్నను, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వ వర్గమువారి నిరంకుశాధికారమును హద్దులలో నుంచుటకు నుంచి వార్తాపత్రిక లావశ్యకమని ప్రజలు గ్రహించుటచేతనే, కత్రికల కలుకుబడి హెచ్చుగ నున్నది. హిందూ దేశపు వార్తాపత్రికలలో నధిక సభ్యాకములు కాంగ్రెసు పక్షము నవలంబించునట్టివియే యని, గ్రహించుట ముఖ్యము. ఏలయన, స్వాతంత్ర్యమే, భారతీయులయొక్కయు కత్రికలయొక్కయు, ముఖ్యాశయము. కాంగ్రెసు మహాసభ సంస్కరణముల మూలమున చేకూరడి యధికారమునకన్న, జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణమునే ముఖ్యముగ భావించుచున్నది. ఈ విషయమై మితవాద కక్షమువారిట్టి కట్టుదల జూపుటలేదు. సంస్కరణ విధానాంతరము, కంజాబు దుస్థితి ఏర్పడుట కాకతాళీయము గాదు. స్థూలదృష్టికి గోచరమగు తర్కమునకన్న నతీత మగు తర్క మొకటి గలదు. అట్టి తర్కముబట్టి చూచిన ఒకదాని యనంతర మింకొకటి సంభవించుట, సహజమే. స్వభావసిద్ధముగ అమృతసరపు కాంగ్రెసుసభ కంజాబుసంఘటనములగూర్చి ఎక్కుడు పట్టుదలజూపినది. స్వాతంత్ర్య సంపాదనము రాజకీయాధికార సంపాదనము కన్న నెక్కుడవసర

మను సారాంశము, హిందూ దేశమునం దిదివరకెన్నడును నింత తీవ్రముగ చర్చించబడి యుండలేదు. జన్మస్వాతంత్ర్యసంరక్షణమే, జాత్యభివృద్ధికి మూలసాధనమని, కాంగ్రెసుసభలో గ్రహింపబడెను. మాంటాగూ గారు, రాజకీయాధికారము ముందర స్వత్యరక్షణ మంతగ పాటింప దగినదిగాదను, భావమును మొనటియండియు గనువలెనుచుండిరి. అమృతసరమునందు జరిగిన మార్పులూ దురంతములను, వా రొక యువన్యాసములో దాదాపుగ సమర్థించిరి. ఆతని సహచర్యుడైన సింహాకభవు హిందూ దేశమునకు వచ్చి: పిమ్మట, సంస్కరణశాసనపు మహిమను కొనియాడనేగాని, గుండెచెడిరిన కంజాబు ప్రజల నో హెచ్చుట కొక్క సానుభూతి వాక్యమునైనను దెలిపి యుండలేదు. భూమేంద్రనాథబాసు గారు ఉద్యోగస్థానమునం దిప్పుడు లేకపోయినను, మారు మాటాడుటలేదు. సంస్కరణశాసన కంజాబు సంఘటనముల తారతమ్యమును చూపుటలో, మాంటాగూగారి దృష్టగమే మితవాదనాయకులలో బ్రవేశించినది. తీనివాసశాస్త్రీ గారిటీవల కంజాబునం దువ్యసించుటలో, మాన్వలు లా వ్యవహారములను మితచిపోయి సంస్కరణశాసనాత్మకవ్యయమును ప్రజలు కనుగొనవలె నని ఉపదేశించి యుండిరి. వీరును మరికొందరు నాయకులును, సంస్కరణశాసనమే జన్మస్వాతంత్ర్యము గూడ రక్షించు నని హృదయపూర్వకముగ విశ్వసించవచ్చును. కాని, ప్రపంచచారిత్రము వీరి నమ్మకమును బలపరచుటలేదు. ఫ్రెంచి విప్లవ ఫలితముగ, నిరంకుశాధికారము మరింత హెచ్చునని, టాక్వెల్లీయాపియుండెను. మాంటాగూ విధానము ఆంగ్లదేశపు విధానమునకన్న, తదితర యూరపీయును దేశముల విధానముల నెక్కుడుగ ననుసరించుచున్నది. ఆంగ్లదేశమునందు, అధికార సంపాదనమునకన్న స్వాతంత్ర్య సంరక్షణమునకెక్కుడు ప్రోద్బల మొనగబడెను. క్రస్తుత సంస్కరణముల వలెనే, మింటామాన్వే సంస్కరణములు గూడ, జన్మస్వాతంత్ర్యములను కాపాడ యత్నింపలేదు. ఏబదిలక్షలమంది పౌరులు, రాజకీయాధికారమున పాల్గొనవచ్చుచుగాని, వారి జన్మస్వాతంత్ర్యములు రక్షించబడునా? స్వాతంత్ర్యమనిన ఆవేశ పూరితులై సాంఘికమతవిషయములలో దానికై కృషిపల్పినవారు, సంస్కరణశాసనము మూలమున కత్రికాశాసనమును మరువజాలరు. సంస్కరణములలో స్వాతంత్ర్య రక్షణమునకు తగిన ఏర్పాటు లుండియున్నచో, క్రత్యేక సంరక్షణ కొరకు వివిధజాతులు దెలుపుచున్న మొరలు చాలవరకు దగ్గిపోయెడి పని మాయభిప్రాయము." గుంనూరు డివిజను సహకారసభ

గంజాము మండలమున గుంనూరు డివిజను సహకారసభ కధ్యక్షత వహించిన, ఏ. పి. పాత్రోగారు భావగర్భితముగు నుపన్యాస మిచ్చిరి. పాత్రోగారు తమ యువన్యాసమునందు, వ్యవసాయమునకును సహకారమునకును ఎట్టి దగ్గర సంబంధము గలదో బాగుగ వివరించిరి. దేశమున ప్రబలియున్న కఠవు దొంగిపోవుటకు, కంటలధికముగ బండుటయే ముఖ్యసాధనమని, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. పాత్రోగారి హిత మీసందర్భమునం దెంతయు నక్కరకు వచ్చును. వ్యవసాయపు కనులకొరకును, కిస్తీ చెల్లించుటకును, కంటను విక్రయించుటకును, సహకార సంఘములు ముఖముల నిచ్చుట యవసరమని పాత్రోగారు హెచ్చరించుచున్నారు. రయితుకు వీలుగ నున్న తది

ఆంధ్ర విద్యా నిధి

సంవత్సరాదిభిక్షలు

ఆంధ్రవిద్యాభిమాను లందరును తొలిపండుగ దినమున

యథాశక్తిని భిక్షులనిచ్చియును, భిక్షుల వసూలు చేసియును విద్యాదానము చేయ ప్రార్థితులు.

జానువందే ఋణము లిచ్చుటయు, తిరిగి తీసికొనుటయు జరుగవలెను. కొలదికాలములో తిరిగి యిచ్చుచే ఋణములే ఎక్కువ లాభదాయకము. 1917-18 సంవత్సరపు సహకార సంఘ నివేదికమునందు దెలుపబడిన తాళ్లరేవు సంఘకర్తల ననుసరించి, గుంసూరులో గూడ సహకార సంఘములను నెలకొల్పవలయు నని, పాత్రోగారు గోరుచున్నారు. తాళ్లరేవులో కొంతమంది రయితులు భూమిని కలసి దున్నిరి. వంటలను కలపి విక్రయించిరి. క్రయపు మొత్తమునుండి, సింపు చెల్లింపబడెను. మిగిలిన మొత్తములో 100 కి 25 శాతమున సహకారసంఘమునకు చేర్చబడెను. మిగిలిన నిలువను పొలపు వాటాదార్లందరును చామాపాగా వంచుకొనిరి. ఇటువంటి గుంసూరు దీవిజనులో గూడ, కలసి క్రయముచేసి, కలసి యమ్మడిసంఘములను స్థాపించునని, పాత్రోగారు హెచ్చరించుచున్నారు. దీనివలన చెరుకువంటను కాగక, పండింపవచ్చును. బెల్లుచును విశేషముగ తయారుచేయవచ్చును. గుంసూరు దీవిజనులో 2800 ఎకరములలో చెరుకువంట వండునట. బెల్లు గంటలో కంచుకని చేసెడి కార్మికుల సంఘమును స్థాపించవచ్చునని, పాత్రోగారు సూచించుచున్నారు. గ్రామములందు వ్యవసాయమున సహకారభావము ప్రబలిన కొలదియు, రయితుల స్థితి చక్కబడును. గుంసూరు దీవిజను సాగుబడిగాని బంజరుభూమివిశేషముగ గలదుగాన, సహకారకర్తలని వ్యవసాయ విధానము నక్కడ ప్రవేశపెట్టుటకు మంచి యవకాశము గలదని, పాత్రోగారి యభిప్రాయము. ఇందువలన, గ్రామస్థులలో నైకమత్యము, ఆత్మ విశ్వాసము ప్రవర్ధిల్లి, రాజ్యాంగమునకు గ్రామమును పునాదిగ చేయుటకు వీలుగనని, పాత్రోగారు దెలుపుచున్నారు. పాత్రోగారి సూచన లిదివరకు వజ్రపురచేనివేదింపబడినవేయైనను, వాటి నాచరణలో బెల్లుచుకు తగిన ప్రయత్నము లింతవరకు జరిగి యుండలేదు. పాత్రోగారు, తమహితము క్రయారూపము దాల్చుటకై తగు ప్రయత్నముల సలిపి, కార్యసిద్ధి గాంచెదరు గాక యని కోరుచున్నారు.

అతివాదము

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవ జూచు వారినే అతివాదు లని పిలుచుట న్యాయముగాని, సామ్రాజ్యస్థ స్వకరిపాలనమును త్వరలో పొంద నభిలషించెడివారి నతివాదులని పిలుచుట అసమంజసము. ఈనెల వదియవ తేదిన, దక్షిణాఫ్రికాలో ఎన్నికలు జరిగియుండును. సామ్రాజ్యమునందుండ గోరువారికిని, అందునుండి విడిపోవ జూచువారికిని గల వివాద మిప్పుడు కలలో వరిపకటన జరుగుచున్నది. దొంగల దొంగలు చూపుచున్నారు. ఈజిప్టు జేజీములో, శాసనసభ్యులు 52 మంది జగల్ పాపాగారి గృహముందు సమావేశమై, ఈజిప్టు, సౌదను దేశముల సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినటుల మరొకరితోనివార దెలుపుచున్నది. ఇర్రెసులోని సికాఫీసరు లిట్టి వాదమునే కావించుచున్నారు. అంగ్ల సామ్రాజ్యమందంతటను, సామ్రాజ్యమునందే యుండి అభివృద్ధిబడయవలయునని ఏకగ్రీవముగ గోరుచున్నది, హిందూ దేశ మొక్కటియు యని చెప్పవచ్చును. హిందూ దేశమునందెవరును లేరు. బ్రిటీషు క్రజలు లందుచే హిందూ దేశము త్వరలో గమ్యస్థానము చేరుటకు తగిన సహాయము గావించవలెను. జన్మస్వాతంత్ర్యముల సరికట్టు నిర్బంధములను తొలగించవలెను. మహమ్మదీయుల కోర్కెలను సంతృప్తిపరచి, ఇలాఫాల్ సమస్య ననుకూలముగ పరిష్కరింప వలయును

అస్పృశ్యులవలెనాయకుడు గూడ, తన వత్తును సంతోషపెట్టుటకు, తుర్కీ విచ్చియును సూచించుట, అసమంజసముగనున్నది. బ్రిటీషు క్రజలు, భారతీయుల వాంఛలను సఫలపరచడరేని, ఎక్కువ కష్టసుఖములం దయినను, హిందూ దేశ మాంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు పెట్టనికోటవలె నుండగలదు. అట్టి యుత్సాహము నాలోచించి, అంగ్ల దేశీయులు దూరదృష్టితో బ్రవర్తించెదరుగాక యని కోరెదము.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

డక్టర్ విశ్వవిద్యాలయమునందు, మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చు విషయమై సామ్రాజ్య శాసనసభలో గతమాసమున చర్చ జరిగియుండెను. ఆసందర్భమున గౌ. బి. యస్. శర్మగారి విధానము ననుసరించినటుల గెజెటు ఆఫ్ ఇండియాలో ప్రచురింపబడెను.

“విశ్వవిద్యాలయ సమస్య తిన్నగ పరిష్కరింపబడవలె నని ఆంధ్రసంఘ మాతృకముతో వేదియున్నది. అందుచే నా సంఘమునకు జేరిన నేనిప్పుడు మాటలాడ దలచితిని. తూర్పు బంగాళములో మహమ్మదీయుల స్థితి ఎటులున్నదో, చెన్న రాజధానిలో ఆంధ్ర సంఘస్థితి అటులనే యున్నది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము క్రింద, దాదాపు 2 కోట్ల 23 లక్షల ఆంధ్రులుగలరు. తూర్పుబంగాళములో గూడ మహమ్మదీయు లింతమందే గలరు. మద్రాసు సిటీలోను, సిండికేటులోను మాస్థితి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున మహమ్మదీయుల స్థానముబోలి, కొరమాలినదిగ నున్నది. కలకత్తా కళాశాలలలో మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు ప్రవేశముదొరకు టులకట్టమో, మద్రాసు కళాశాలలో మా విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట అటులనే మిగుల కష్టము. ఆంధ్రుల కందుచే ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మవసర మని మేము గోరుచుంటిమి. మద్రాసు విద్యాశాఖాధ్యక్షుడు, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నీవిషయమును ప్రవేశపెట్టవలయునని మాకు సలహానిచ్చెను. అందుచే మహమ్మదీయసభ్యులతో కొన్ని విషయములందు నే నేకీభవింప లేక బోయినచో నన్ను నారు డమింప గోరుచున్నారు. ఏలనన, తాత్కాలికాభివృద్ధికొరకు, హైందవ జాతీయతకు భంగము కలిగెడి కార్యములకు మనము పాల్పడగూడదు.”

తాత్కాలికాగారము: పనివారల సమై

జెంషెడ్ పురమునందలి కర్మాగారమున, పనివారలు సమ్మెకట్టిన విషయము మాచమవరులకు దెలిసియే యున్నది. మొన్నటిదిన ముదయమున, నైనికులు పనివారలవై తుపాకుల ప్రేల్చి రనియు 15 మందికి గుండెదెబ్బలు తగిలె ననియు, నేటి తింతివారలు దెలుపుచున్నవి వ్యదేశీయుల కర్మాగారములందయినను విదేశీయుల కర్మాగారము లందయినను, సమ్మెకట్టులు సర్వసామాన్యమయినవి. పాశ్చాత్యదేశములందు యజమానులకును కార్మికులకును తీవ్రముగ జరుగుచున్న పోరాటములు హిందూ దేశమున గూడ సంకురించినవి

పాశ్చాత్యదేశ కర్తలని పరిశ్రమలు నెలకొల్పబడనపుడు, దానిఫలితములు మాత్రము దప్పిపోవునా? ఇప్పుడు జరుగవలసినదని యేమి? నైనికులమూలమున, సమ్మెకట్టు లంతరించుననుట కలలోనివార్త. దేశము ధనవంతు మగుటకు పరిశ్రమ లవసరమని అంగీకరింపక తప్పదు. కాని, కార్మికుల సమ్మెకట్టులు తరుచుగ జరుగుచున్నపుడు, కర్మాగారము లధికనష్టము భరింపక తప్పదు. ఇట్టిసమస్యలతో లాభము చేకూరజాలదు. లాభము చేకూరనపుడు, పరిశ్రమలు క్షీణించును. అందుచే పరిశ్రమలభివృద్ధి జెందుటకు సరియగు మార్గ మెదియో నాలోచించవలయును. భారతదేశపు సాంప్రదాయములను విడనాడకుండు, తగిన పద్ధతుల నవలంబించుట ఆవశ్యకము.

ట్యాబురైల్వేలు

లండన్ నగరమున భూమి యడుగున బోయెడి ట్యాబురైల్వేలనుగూర్చి, మనవారు వినియుండురు. వీటివలన, లండను నగరమునందు ప్రయాణ సౌకర్య మెంతయో గలదని తెలియుచున్నది. అట్టి రైల్వేలు కలకత్తానగరమున నిర్మించి, వాగ్గీని కలకత్తాతో కలుపుటకు, కలకత్తాకార్పొరేషనువారు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు రిలక్షులు వ్యయమగు నని అంచనా వేయబడినది. యూరపుఖండపు సౌఖ్యము లన్నియు, నీ దేశమునగూడ నొకటివెంబడి మరియొకటి ప్రవేశపెట్టబడుచున్నవి.

కలకత్తాకు హాకిరావను మధ్యను హుగ్లీనది యడ్డముగ నున్నది. ప్రయాణిక లిక్కను వంతెనమీద నుండియూ స్త్రీమగలలోనే వడిపాటలసియున్నది. ఇప్పుడు రైలికిని మధ్యను నేలను దోరిత అపారంగాలలో రైలు పడవులకు యేర్పాటులను కలకత్తాకార్పొరేషనువారు రాలోచించుచుండి. అట్లే కలకత్తాలోకూడ హాకిరైలుమార్గమును నిర్మింపగలరు. ఇందుకు నైలునది రిలక్షుల రేలు కానుట వంతున వ్యయము కాగలదు. వందేయించుట భర్త కష్టమగునందున.

కలకత్తా హుండిలవల భారతదేశాధిక స్థితిగలవల భంగము కలుగుననియు రిలక్షు హుండిల యమ్మకమువలన గలదు నష్టమును భారతీయుల కలకత్తాన వంతులక కలకత్తాచట్టును నిశ్చయము వరింప బ్రతిష్ఠించుచున్నా రనియు రాజోవు నవరస లిట్లువై వర్తకసంఘముల యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారు గైకొంటునీ యున్న దనియు, వర్తక సంఘము లెన్నిసార్లు కలెన్సి, మారకపు విధానముల నూర్చి ఘోషించినను, కాని పన్నిటి ప్రభుత్వమువారు పెడచెవిని బెట్టుట భాగ్యముకాదనియు భారతవర్తకసంఘపు బొంబాయి శాఖవాడ భారత ప్రభుత్వము, ఆధికకళాధికారులకు తింతి నంది.

హిందూలను జూదాదారులను లావోడ 14 వ తేదిన సభచేసి వారి జనసంఖ్యను తగిలెన్ని స్థానములకు శాసనసభలం దీయవలయు ననియు, సలహా పంపుమనకు వారి ప్రతిపదము ముగ్గురకు తక్కువ ఉండకూడదనియు, జూదాదారులకు ఉద్యోగము లిచ్చుచుండ కలయునను నిర్ణయమును ఆచరింపవలయు ననియు తీర్మానించిరి.

స్త్రీలను మునిసిపల్ కౌన్సిలర్లుగా నేమించుట

గవర్నరుగారి జరిగిన చెప్పపురి కాశన నిర్మాణ సభలో యీ విషయమై జరిగిన చర్చకు సంక్షిప్తముగా ప్రాయశః చూస్తాము.

అంగ్లీషు మె. టి. యె.కె. కె.కె.బ్లాస్విక్ యిటు లనిరి. ఈ బిల్లు మొత్తము 49 క్లాసు (2) కాకుండా తీసివైచి, మునిసిపల్ కౌన్సిలర్లలో స్త్రీలు మొదట అగుటకు వీలు కలిగింపవలయును. ఇప్పుడు మన రాజధానిలో స్త్రీలు విశేషముగా విద్య నేర్చుకొనుచున్నారని, మునిసిపాలిటీలలో వీరిని పెంపల్ కమిటీలలో మొదటగా నేమించుచున్నారని, మరియు, మునిసిపాలిటీలలో వనిచేయుటకు వీరు తగియున్నారని అనేకులకు తోచింది. ప్రజాసంఘము అభివృద్ధియై యేర్పడిన సభలలోను, యుద్ధాలలోనూ వైద్యులలోనూ పనిచేయుటకు స్త్రీలు పురుషులతో చేరి పనులు చేసిరి. వీరు పురుషులకు విశేషముగా సహాయము చేయుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో పార్లమెంటులో స్త్రీలు మొదటగా నేర్పడిరి. మరియు, ఆదేశములో స్త్రీలను మేజిస్ట్రేటులుగా నేమించుచున్నారని, మనరాజధానిలో అక్షరజ్ఞులైన పురుషులు మునిసిపాలిటీలలో కాక నిల్చి అగుటకు వీలు ఉండగా, విద్య నేర్చిన స్త్రీలు యీ సభలలో కాక నిల్చి కారాదనుట యీ క్రియ క్రమముగా నుండదు.

మె. డి. కె. రామానుజాచార్యయ్య యీ సభను ఆమోదించిరి. అవగా, వెకెండు చేసిరి.

మె. యె.కె. నువ్వురావు యిటు లనిరి. ఆలోగ్య సంరక్షణ, కోసుటకు మందుమాట తిచ్చుట, పనిచేయుట ప్రాథమిక విద్య నేర్చుట, యింకను కలిపాలతో సంబంధించిన అనేక విషయములలో స్త్రీలు గొప్ప పని చేయుచున్నారు. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలలో పురుషుల కంటె స్త్రీలు బాగుగ విద్య నేర్చుచున్నారు. స్త్రీలు మునిసిపాలిటీలలో మొదటగా కారాదని నిశ్చయించిన మన రాజధానిలో వెండు కోట్ల రెండుల స్త్రీలు మునిసిపాలిటీలలో చేరి వైద్యులుగా పనులు చేయుటకు వీలుపడకపోవును. మరియు స్త్రీలు యీ సభలలో మొదటగా నుండినవో మితిమీరినవాడమున చర్చలు నిలిచిపోవును. క్రమబద్ధముగా అకాగి నుండదు. అనేకులు వారాన త్రికలలో ప్రాసీయ, సభలలో నుకన్యనింపియు, యీకాలములో పురుషులకుల స్వకంఠము స్త్రీలకును నుండవలయును మనలో యీయున్నారు. మరియు మన కేక స్త్రీలు కొందరు ఇంగ్లాండుకు పోయి పార్లమెంటు కాయములు కమిటీ మందు వాడించి పరిపాలనను సరించుటలో రమకును కొంత ప్రాజావర్త్య ముండవలయునని తెలిపిరి. ఈ కమిటీవారు యీసంగతిని ఇండియాలో కాశన నిర్మాణ సభల ఆలోచనకు విడిచి పెట్టిరి. కనుక, యిట్టిసభల జరుగవలసినవేను.

మె. థాంగర్ యిటు లనిరి. స్త్రీలవిషయమై వైస జరిగినట్టిగా వమాను నేను అంగీకరించిరి. అంతే, స్త్రీలు గృహ నిర్వహణములలో పురుషులకు సహకారముగా నుండవలయుననియు, వీరు పురుషులకు సాహజ్యము నుండుట అంతయునీ పని కాదనియు తలచెదను. మగవారు చేయవలసినవలలో స్త్రీలు దెచ్చిపెట్టుట యేలలో నాకు విశేషపడలేదు. ఈలాటి పనులను పురుషులు నిర్వహించలేకపోయినవో ఆపుడు స్త్రీల సహాయమును మనము కోరవలసినవేను. ఈలాటి ఆలోచనలు స్పష్టపడవలసివైతే మనకంటి మగధీను యిట్టిలో గూర్చుండి శిశువుల సంరక్షణతో సంబంధించిన వనులు జరుపుకొనవలసిన కష్టకాలము వచ్చును. (అంతకు సమీపి.)

మె. పి. త్యాగరాజుపెట్టి యిటు లనిరి. ఈసభను ఆమోదించుచున్నాను. ఒకసారి అప్పటిని తలచింతు చేయుటకు మనము యత్నించరాదు. క్రమక్రమముగా మనము వృద్ధి కావలసియుండును. చెప్పపురిలోనుండు స్త్రీలకు ఓటు యిచ్చు అధికారము యిప్పుడే యీయవలసినది. ఈవని వీరెటుల నిర్వహించుకో చూడవలసియున్నది. మహాజనుల సభలలో చర్చించి ప్రజాసంఘము స్త్రీలు కొందరుండుట నిజమేను. ఇట్టివారు నూర్పులలో ఒకరైనను ఉండరనుకొనెదను. కనుక, ఇట్టి యిచ్చు జరుగుటకు మనము త్వరపడరాదు.

మె. యాహూజ్ ముసేక్ యిటు లనిరి. ఈసభను జరుగవలసినవేను. ఈవని ప్రారంభించిన గాని ప్రజాక్షేమములో సంబంధించిన వనులు చేయుటకు స్త్రీలు విశేషముగా యత్నించును. స్త్రీలవృద్ధికి ఆటంకము లుండకూడదు. ఇట్టి గొప్పమును చేయుటకు స్త్రీలకు అవకాశము ఉండవలయును.

మె. అనామద్ తంతి మార్క్యుసు యిటు లనిరి. ఈసభను నాకు సమర్థముకాదు. మహమ్మదీయ గోమా స్త్రీలు నలుగురులకి వచ్చి ఓట్ యిచ్చుటకు నమ్మించినది. వీరు వీరి వజంటువ్వారా యీపని జరుగవలసియుండును. మహమ్మదీయ వీరీలు మునిసిపాలిటీలలో కాక నిల్చి అగుటకు యెంత మార్గము సామానిక రని నా నమ్మకము.

మె. పి. శివరావు యిటు లనిరి. ఈసభను అంగీకరించిరి. చెప్పపురి మునిసిపాలిటీలో ఓట్ యిచ్చు అధికారమును స్త్రీలు బాగుగ నిర్వహించిరిని వినుచున్నాను. కనుక, కాక నిల్చి అగుటకు వీరికి అవకాశము ఉండవలయును. వీరీలు తరచులో నుండురు కాక, అందువల్ల హిందు మొదలగు జాతుల స్త్రీలకు అభివృద్ధికి ప్రతిబంధక ముండరాదు. ఆయాజిల్లాలలో స్త్రీలకు ఓటు యిచ్చు అధికారము యిదివరకే కలదు. కనుక, వీరు కాక నిల్చి అగుటకు వీలు కలిగించవలయును.

మె. టి. ఎ. రామచంద్ర అయ్యయ్య యిటు లనిరి. ఈసభను నేను అంగీకరించను. కొందరు పత్రికలలో ప్రాసీయ, సభలలో గంతులు వేసియు యిట్టియభిప్రాయము న్నే తెలిపినను, మహాజనులకు యిట్టి యభిప్రాయము లేదు. విరోధికు స్త్రీలకు గలస్వకంఠమును ఇండియా స్త్రీలకు యిచ్చుటకు మాలో బహుకొందరే నమ్మించెదరు. కేవలయములకు, వివాహములలో బంధుమిత్రుల గృహములకు పోవుటకే అనేకులు వారి స్త్రీలకు స్వకంఠము యిచ్చియున్నారు. ఇట్టి అధికారములు వలయునని స్త్రీలలో అనేకులు కోరుతున్నారేను. వీరు తెలిసి అతీగినపుడు యీలాటి స్వకంఠము యీయవచ్చును. హిందూ స్త్రీలకు చదువకాదని విరోధియు లనుకొనుట గొప్ప పాఠపాటు. వీరిలో అనేకులు వివేకులు కలరనుట నిజము. హిందూ ధర్మశాస్త్రము అధికారము గృహనిర్వహణములో స్త్రీలు చేయవలసిన పనులు యెన్నియోకలవు. ఈకాలములో మునిసిపాలిటీలలో కాక నిల్చి కావలయునని కోరు స్త్రీలు బహు కొందరే కల రని నమ్మెదను.

మె. పి. పి. నరసింహారావు యిటు లనిరి. ఈవిషయమైన చర్చను నిలిపి, స్త్రీలకు కానిల్చి అగుటకు అధికారము యీయవచ్చునా యను సంగతిని నిర్ధారించు అధికారము త్వరలో ఆచారమునకు వచ్చునట్టి రిఫారం కాశనమునకు విడిచిపెట్టుట యీ క్రమము.

మె. పి. వెంకటపతిరాజు యిటు లనిరి. ఈసభను అంగీకరించిరి. గవర్నమెంటుకు యీవిషయములో అభిమానమున్నదనుటకు వీలులేదు. కనుక, నాక అభివర్ మొదలై దీనిగురించి నోట్లు యీయవలయునని ఉత్తవు చేయవలయునని మె. డి. ఇ. పి. కి. డెంటును కోరుచున్నాను.

మె. వెంకటప్పయ్య పంతులు యిటు లనిరి. దీని అంగీకరించిరి. ఈకాలములో ఒక్కొక్క తెగవారును వారిమాట్లాటుకు దెలుపుకొనుటకు యత్నించుచునే యున్నాను. కనుక, స్త్రీల స్వకంఠమును కొంతవరకు మనము అంగీకరించవలయును. అనేకులు స్త్రీలు యీ అధికారమును కోరకపోయినను కొందరు దీని కోరుచునే యున్నారు. అక్షరజ్ఞులైన మడి దున్న ప్రజలకంటె స్త్రీలు తీసిపోలేదు. ఈ విషయమైన ఆక్షేపణ మగవారి కల్లనే కలిగినది. స్త్రీలు యందుకు అక్షేపించనేలేదు.

మె. ఎ. యె. సింగ్ యిటు లనిరి. స్త్రీలకు ఈ అధికారము ఉండవలసినవేను. ఇందుకు వలసిన యీగ్యతను సుపాదించుటకు వారే యత్నించవలయును.

గవ. పి. రాజగోపాలాచారియార్ గవర్నమెంటు ఆఫ్ ప్రియానును యిటుల తెలిపిరి. గవ. సం. యీవిషయములో ఓటు యిచ్చుటకు కాక నిల్చి అగుటకు స్త్రీలకు వీలు లేక ఉండెను. చెప్పపురి మునిసిపాలిటీ కాశనములో స్త్రీలకు ఓటు యిచ్చు అధికార మియవడినది. కాక నిల్చి అగుటకు అధికారము ఈయలేదు. ఈకాశనమును అనుసరించి యీజిల్లాలలోను స్త్రీలకు ఓటు యిచ్చు అధికారము యీయవలసినది. అయినను చెప్పపురి మునిసిపాలిటీకిని ఆయాజిల్లాలలో మునిసిపాలిటీలకును స్త్రీని కాక నిల్చి గోమందు అధికారము గవర్నమెంటుకు కలదు. లేదా ఇకాన్వెక్షను, లేదా డాక్టరును లేదా టీచరును మునిసిపల్ కౌన్సిలర్లుగా నేమించుటకు గవర్నమెంటువారు యత్నించవచ్చును. స్త్రీలను అంగీకరించవలసిన చెడ్డ వేరు యింతలో మన కెందుకు ఇక 5 లేక 10 సం.లలో స్త్రీలకు యీ అధికారము తప్పక లభించు ననుకొనెదను. కనుక అప్పుడు గవర్నమెంటు మొదట గవర్నమెంటు అభిప్రాయము ప్రకా

రము ఓట్లు ఈయవలసినవేను. ఈ సంగతిని నాక అభివర్ మొదలై విడిచిపెట్టరాదు.

మె. డి. ఇ. గవర్నరు యిటు లనిరి. ఇంగ్లాండులో స్త్రీలు మహావ్యక్తములు చేసి యిట్టి మాట్లాడు సుపాదించుకొనిరి. ఈరాజధానిలో స్త్రీలు మునిసిపాలిటీలలో ఓటు యిచ్చుటకు, కాక నిల్చి అగుటకు మిగుల కోరుచుండునటుల అనుకడనే లేదు.

మె. నరసింహ అయ్యయ్య యిటు లనిరి. ఈ సంగతిని పరిష్కరించు అధికారము త్వరలో నూతనముగా నేర్పడు కాశన నిర్మాణ సభకు విడిచిపెట్టవచ్చును.

మె. డి. ఇ. గవర్నరు యిటు లనిరి. మునిసిపల్ కౌన్సిలర్లకు వదిలి వలయునని కోరుచుండు ఒక స్త్రీని నెరరయినను చెప్పగలరా?

మె. నరసింహ అయ్యయ్య ఒకటి నాడు అనేకలను చెప్పగలను.

మె. డి. ఇ. గవర్నరు యిటు లనిరి. స్త్రీలకు యిట్టి అధికారము యిచ్చుట అవసరమని నాకు ఈ గవర్నమెంటుకు తోచుచున్నది. గవర్నమెంటు మొదట బాదుకప్రకారము ఓటు యీయవలసినవేను.

కుదకు ఓట్లు పుచ్చుకొనగా వైగొప్ప సంఖ్యల వారు దీని అంగీకరించక పోయిరి.

ఈమొదట మార్గము దీని అంగీకరించి ఓట్లు యిచ్చిరి. అనరదిర్ మెదన్య యె. సి. రాజా, పి. రామానుజాచారి, అరుమెనాధ పిళ్ళై, వెంకటప్పయ్య పంతులు, పి. శివరావు, వెంకటపతిరాజు, మాధవక రాజు, బాలాజీరావునాయుడు, విజయరాఘవ మొదలియురు, నరసింహ అయ్యయ్య, నువ్వురావు, సింగ్, మిచ్చెర్, టి. యె.కె. కె.కె.బ్లాస్విక్ పిళ్ళై.

సర్వాధికారము వార్తలు కృష్ణాజ్ఞా మూడవసార్లలో ఇన్స్పెక్టరు గారగు అయ్యర్ రహింసాపాలు గారు ఈగుల వదముడన తేదీని సర్వాధికారము తెలుల పాఠశాల పరిషత్తుపై విచ్చేసి అచ్చుట వారిచే మిక్కిలియును గౌరవించబడిరెను.

మదరాసు ఆంధ్రసదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

ఇప్పుడు రైలుచార్జీగాను కొందరు సర్కారు ఉద్యోగిస్తులు మరికొందరు గొప్పవారు చెక్కుల నిచ్చు సదుపాయమును గలిగియున్నారు. ఇందు వలన కొన్ని ఇబ్బందులు తలసింపించుటచే ఇకముందటి సదుపాయమును కంపెనీవారురద్దుచేయుచున్నారు. 1920 సం॥రం ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీనుండి సర్కారు ఉద్యోగిస్తుల వద్దనుండిగాని లేక మరి ఇతర గొప్పవారి వద్దనుండిగాని రైల్వేచార్జీగాను చెక్కులు పుచ్చుకొన జడదని ఇందుమూలముగా అందరు తెలుసుకొనవలెను.

C. L. Magniac, Lt, Col. AGENT.

భూములు వేలము.

తెనాలిలోయీగా రావికంపాడులో నె 680 రులను 6-56, నె 698 రులను 12-76 నె 694 ను 18-50, కొల్లూరు గ్రామంలో నె 647 లను 8-88 జువలా య 88-70 ట్లు భూమియందలి జిరాయిల మాట్లాడు కోర్టువారి ఆర్డరు ప్రకారం క్రి బుచ్చయ్యపేట శ్రీ నీతారామస్వామి వారి ధర్మకర్తలు, యీ నెల 20 తేదీ 10 ఘంటలు మొదలు కొల్లూరు గ్రామములో శివకోర్టు యాజ్ఞప్రకారం వేలం చేయుదురు. క్రి స్వామివారికి పాతియూ నె 1 కి రు 2-80 చొ శిస్తుచెల్లించకలెను. తీరుపుకర్త రామకృష్ణులన్నియు రహితులైండు కొనవలెను.

ఇట్లు బందరు, 10-3-20 } వెమురారి వెంకటసుబ్బారావు, ఉన్నవ సుబ్బయ్యచౌదరి, క రెడ్ల శ్రీరాములునాయుడు. భర్తకర్తలు (3125)

అను గ్రంథముల లొంగెనెవరయి!

స్థానిక వార్తలు

—:—

రంగుల బట్టలు:— వీని దిగుతున్న ఒక్కో పాత్రల గింజులైన దని భారత ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నది.

శ్రీరామకృష్ణ సమాజము (కడకు) — ఈ సమాజము పక్షమున శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, పద్మావతీదేవి సందగార్ల సంవత్సరార్చనములు ఈ నెల 21 తేదీ ఆదివారమునాడు కె. నుండర రామయ్యగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద జరుగును.

కర్నూలు ప్రీతిని గుమాస్తాలు:— వీరి సమావేశమై, ఏప్రిల్ 1 తేదీ నుండి సీనియరు గుమాస్తాలకు 25 నుండి 35 రూపాయలవరకు, జూనియరు గుమాస్తాలకు 15 నుండి 25 రూపాయలవరకు కృత్రిమములైన తీర్మానించిరి.

హిందూ మిషనరీ సంఘము:— బాంజీరానివాసియుగమున వామన కుమార్తె 4 వత్సరములకు పూర్వము క్రైస్తవమతమును స్వీకరించిరి. ఆ కుమార్తె ఎఫ్. ఏ. కరీకు, బొంబాయిలో పాఠ్యము అయ్యెను. ఈ కుమార్తె మరల మార్చి 10 తేదీన హిందూమతము లోనికి తీర్చుకొనబడినది.

ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే వనివాండ్ర సంఘము:— ఈ సంఘము పక్షమున వెంకటాచల రైలు మెట్టలలో యీ నెల 18 తేదీ సాయంత్రము 4-45 గంటలకు ఇ. ఎల్. ఆయ్యల బాల్-అట్-లాగడను, కుమారప్పామి శ్రేష్ఠిగారును ఉత్సవించెదరు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారి ఆంధ్రజేతరత్నము:— కాంగ్రెసు ఉద్యమవాదకులను గూర్చి సత్యమూర్తిగారు ఈ నెల 19 తేదీన బెజవాడలోను, 20 తేదీన ఏలూరులోను, 21 తేదీన రాజమండ్రిలోను, 22 తేదీన కాకినాడలోను, 23 తేదీన విశాఖపట్టణములోను ఉత్సవాలు నిర్వహించెదరు.

గోదావరిమండలసభ:— పితాపురంలో జరిగిన యిన్ని కరుణాల్సర గోదావరిమండలసభకు కాకినాడ వాస్తవ్యులు, జిల్లాసంఘ కార్యదర్శిగారు నరు యిల్లాల వెంకట సూర్యప్రకాశరావులకులగారు ఆధ్వర్యముగా ఆహ్వానసంఘ సభ్యులందరితో సేదగ్రహముగా నెమ్మొనరించిరి. సభకు ఈ ప్రకటనలు వినిపించుటలో జరిగిన అనంతముల గామింద కన్య. ఏ. తేదీన సభ జరుగెదము నుండు తెలియజేయుచున్నది. మల్కాల వెంకటగోపాలరావు, సన్మానసంఘ కార్యదర్శి.

మదరాసు కార్మిక మహాసభ — ఈ సభ దిల్లీ ఏ. కేకేపల్లిగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద వీటన్నోడ్డులో నున్న గోవింద విలాసభవనములో రాబోవు ఆదివారమునాడు సమావేశమగును. డి. వి. కల్యాణి నుండరం మొదలయిన గారావ్యావసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారని తెలుసు. కార్మిక సంఘములన్నియు తదియందీ ప్రతినిధులకులకు వంతులైన. ఇతర ప్రజల మునుండి వచ్చు ప్రతినిధులకు భోజనాది సౌకర్యములు చేయబడును. వారు 24 గంటలకు నుండుగా తమ రాజను తెలియజరువకలెను. కార్మికుల జేమనరక్షణమే యీ సభోద్దేశము. అని కార్యదర్శి మారు వ్రాయుచున్నాడు.

మదరాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము:— ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద, 20 తేదీ కవి జారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆహారకర్తాముల మోహ్యుల గూర్చి చర్చించుటకు మహాసభ మొలుపాటి నొక సభ గాదింపబడును. నిన్న జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభలో, 19 తేదీన భిలాఫాత్ దినముగ తరిగించెటలను, తురుష్క సమస్యపరిష్కారమునకు ప్రార్థనల గాదింపబడును, ఆదివారము పనులన్నిటిని మునుకును, అన్ని సంఘముల వారిని గోరుటకు తీర్మానింపబడినది. ఆదివారము కాంగ్రెసు సంఘములన్నియు బహిరంగసభల జరిపి, తురుష్క సమస్య మహమ్మదీయాభి సాయా సారము నని తీర్మానించిరి.

ఇండియా

రంగయ్యనాయని గ్రంథాలయము:— మైసూరు గ్రంథాలయమున క్రింద 18-18-20 తేదీ కవిజారం లాహోరు నివాసులు పండిత బుషీరాం బి. ఏ. గారిచే “వేదభర్తృము” ను గురించి యాంగ్ల భాషాసాహిత్యమునకు తేలిక. ప్రారంభము యందును ఆధ్వర్యము లగు మ. రా. శ్రీ. సి. రాజగోపాలాచారి గారు రావందున మ. రా. శ్రీ. వాగ్దేవరావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిరి. ఉపవాక్యముల లాభ్యులకిద్దారము నకు నుంచి వేదభర్తృము నుపన్యసించిరి. కడపకు సభ్యులగు రాజగోపాలాచారిగారు ఈ కాలావసరముగ వార్తయక సిద్ధాంత తత్వమును విమర్శించిరి కార్యదర్శి.

గానపీఠికా స్వయంబోధిని:— ఈ గ్రంథము యనం గోవిందరాజులు వామనగారిచే రచించబడినది. మొత్తము 1-120 అ. వీరి ఆగెడు 14 పాఠముల వెంకటాచలయ్యల వీధి, బాల్లికపుర, మద్రాసు. హోమ్స్టేషన్లుమీద ముఖ్యముగ హిందూస్థానీ రాగములను గురుకృతుల నిమిత్తము తేలెంద ఎల్లరు వాయించుటకు వీలగునట్లు, నాపేక్ష తద్వలె వ్రాసిరి కీర్తనలు స్వరపరుచుచుండిరి. 30 కీర్తనలీ రీతిని పొందుపరచబడినది. ఈ కీర్తనలు చాలవరకు పార్శ్వ 10 వెనెలలో పాడునదిగ నున్నది. విస్తారముతో కావ్యములను అనందింప గోరువారి కీర్తనల మొదలయి లాభకరముగ నుండగలదు.

సంస్కృత భాషాధ్యయన సామర్థ్యకర:— 14-వ తేదీ ఆదివారము గడ్డె రంగయ్యనాయని ధర్మసంస్కృతాంధ్ర గ్రంథాలయమునందు బ్ర. దుండిగుంట సూర్యనారాయణ కామ్యుగారి ఆధ్వర్యమున ఒక సమావేశము జరిగింది. శ్రీ యతులగు మామిడుది గోపాలకృష్ణ మృతంతులు గారు. ఎమ్. ఏ. సంస్కృత భాషాధ్యయన యివ్వ సింపిరి. తొలితర ఆధ్వర్యముల ప్రస్తుతము తేలికములకు అందు నకు గీర్వాణమునకు సంబంధించిన దుర్గము వికరించి తన్నివారలలోపాఠములను నూచించుచు మహాత్మరమై ప్రభావము గలకర్తృకుల వెల్లడించిరి. కామ్యుగారి సంభాషణల సభ్యులలో నొకవిధమున నుల్లేడమును కలిగించింది. వీరిక ఉపవాక్యములు, సంస్కృతభాష—వాసిప్రాచీనక, మున్నగువిషయములను చర్చనీయును మధ్యమధ్య మిమాంసాశాస్త్రసూత్రములను వివరించునగు మృదతరంజనముగ నుత్సవించిరి. ఆధ్వర్యములను సహవాక్యములయు వత్సర్యములు అనేకములను విషయములను వెల్లడించి సభ్యులకు అమూల్యమును విజ్ఞానమును చేకూర్చి శోభిల్లుటలో ‘మనోహరముల కలయేనమనో’ అనునట్లు అన్వేషణరంజనములై విరాజిల్లి నని తెలుపుటకు మిగుల హర్షించుచున్నాము.

16-వ తేదీ మధ్యాహ్నము దిల్లీ నుండు రాజప్రతినిధిగారి పెద్దకుమార్తె ఆనందము కాను లెగిర కన్యకున్న కన్యకల ఆలయ ప్రాంగణము లానెగుగారికిని వివాహ మయ్యెను. తరువా బొంబాయి గవర్నరుగారి భార్య సోదరుడు. దిల్లీలోని పెద్దలందరు వివాహమహోత్సవమునకు దయాచేసిరి. మిలీటరీ ప్రభువుగారి ఆభిషేకముల కిదివరకు వారు రాజప్రతినిధిగారి నుండినప్పుడు కలకత్తాలో నిల్చి పెండ్లి యయ్యెను. నెయింటు తేచ్చి తేవరములోని పెండ్లి జరిగెను. బొంబాయి గవర్నరుగారును, వారికియు పెండ్లికి వెల్లిరి. తరువాత వింజుజిగను. చాలమంది దంపతులకు బహుమతులను కంపిరి. దంపతులు డెరాడూను, కాశ్మీరములకు వెల్లిరి.

బొంబాయిలోని లిబరలు సంఘమునా రిట్లు తీర్మానించిరి:—కవిస్తాంట్లనోపియోనండి తురుష్కల ఆధికారమును తొలగింపక ద్దని మహమ్మదీయుల కోరుచున్నాడు. వారి కోరిక మాకును అనుకూలముగ నున్నది. పరిశ్రమములు వారి ఆధికారములో నుండవలయును. పనిపాటులను వీరినే ఆంగ్లేయ సంఘములను బహిష్కరించుట కాలోచించుచున్న యిద్దరు మును ప్రస్తుత మనసము లేదనియు నందువలన నష్టము కలుగుననియు మా యభిప్రాయము. పనిపాటులు మాకుకొనుటలన ద్వేషమును తేలికాంతి భంగమును కలుగవచ్చును. అసలు ఉద్యమమునకే మోసము రావచ్చును. కావున ప్రస్తుత జట్టి మునుకు తల వెలుట కృతము. గవర్నరు మెంటు వారు కనుక తోడ్పడుచుండిరి. మామెన్యు మున్నగువారు భయము వనిచేయుచుండిరి. ప్రధానమంత్రి రాయచ మిచ్చెను.

వృత్తాంతములు

—(o)—

గంగాజిల్లాలోని బొరువరేయనందు శిలకా స్తీయకు మొరక బట్టియున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్రములందు జిల్లాలలో వోటరుల వారి తాలను నిర్ణయము చేయుచుండిరి.

శిథిలమై యున్న శిలకా అను స్తీయమును కలకత్తాలో చేలముపాడగా యిద్దరు మాయవాదీలు 11 వేల మూడువందలకు కొనిరి.

హిందూ మహోద్యమములకు మదనపల్లి:—శ్రీకృష్ణ విద్యాలయములో ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర మంతులవారు హిందూ మతమునుగూర్చి సముక్తియుగ నైపుణ్యములను లాసరిరి.

బంగళాను కాలీఫర్ట్ కమ్మిటీ బిల్లింగునును ‘మహా మదన్’ అను వారపత్రిక ఆఫీసును కలకత్తా పోలీసువారు 16-వ తేదీన వోధనచేసి ఇటీవలజరిగిన కాలీఫర్ట్ సభలో జరిగిన తీర్మానముల ప్రతికలను తీసికొనిపోయిరి.

యిల్లాలవాడ్రలు:—రెండవ సర్కిల్ నూపరంజింగు యింజనీయరు యల్. డి. వెంకటాచలయ్యగారు 9-వ తేదీ దుర్గిరాల గ్రామమునకు దయాచేసి చుట్టు గ్రామములయందు లకు రావించి వారి కన్యకులను 50 వాని నివారించి యిచ్చిం చెద మని:—వె. వెంకటసుబ్బయ్య.

ఉత్సవాలు:—చిత్తూరులో శ్రీరామచంద్ర పుష్కర భాండాగారమునందు, కేరళాట సౌందర రాజయ్యగారు 14-15 తారీఖులందు శ్రీమద్భాగవత పురాణాంశ్యకమును “శ్రీమద్భాగవతమును సుతవ్వించిరి.

జంపెమ్మూరు సమ్మెవారిని కార్మిక దేవుని అసోసి యేటేడ్ ప్రెస్సువారు లాతా విర నండు స్టీల్ కంపెనీవారి సమగగా వారు జంపెమ్మూరుకును లాతా సగరుకును మధ్య నుండిన రెయిల్వేలనుకు పొదుచేయు ప్రయత్నించగా వారిని వెల్లిపోయ్యు అధికారులు చెప్పినప్పుడు వారు వెల్లిపోవలసిన వారిని కాల్పుటకు ఉత్తరదియ్య బడినది.

చిత్తూరులోని మెస్సెర్స్ ఓస్మోక్ బామర్ అండ్ కంపెనీ వారి ఓషక్ బ్యాట్ ప్రెస్సుకు 16-వ తేదీ సాయంత్రము నిప్పుంటుకొనెను. గోడొకనులోనిండియుండిన జననవారయం తము దగ్గమై కాలీయయ్యెను. ఇందులకు కలిగిననష్టము నా యులకులయూపాయము. నాలుగు నెలంజము ఇంకను వని చేయుచున్నది.

భిలాఫాత్ దినము:— 19-వ తేదీ, కుకవారం, భిలా ఫాత్ దినము గనుక బెజవాడలో ఆదివారము, అంగళ్ల మూసెద రనియు, బాతీయవారు వాయులకు సభ్యముగిరారును తది తములను మైరాసంవద్ద జరుగబోవు సమావేశములో ఉపవాక్యము లిచ్చెనరనియు, అంజామా సభ్యులగు సాదాగార్ అబ్దుల్ గఫూర్ సాపాయిగా కాసభ కార్యకర్తలవహించెదరని యీ తెలిపివార్తలను తెలియుచున్నది.

జంపెమ్మూరు సమ్మెవారు నిన్న ఉదయము గుంపు గూడి రని కడకటి సమాచారము తెలిసింది. పలూలువారు మహాకులను కాల్పువారంబించిరి. 15 గురు చచ్చిరి. లాతా సగర్ రెయిల్వేస్టేషనుకు, రైలుకు కాపాడుటను బెంగాల్ వాగువారు రెయిల్వేవారు తని ఏర్పాటులు చేసిరి.

గవరాయనందు బంగార రాజధానియందు 25 అంకి పోట్లు జరిగియుండెను. బరెవ్యాకు మేదినీపురము మున్నవారు వారి వారియో బోగ్రా దినాజపురము బాల్కొయిగిరి పొట్టు రంగపురము బారిసాటు జిల్లాలలో మెక్సికోకట్టియు 24 తరగదాలలో 6 రును దక్కాలో 2 ను మైమెనసింగు జిల్లా లో 6 ను బండపోట్లు జరిగెను.

తురుష్క కర్మచార సమస్యలకు నుముఖముగ తని చక్రరింపజేయుచుని పొంచాలమండలి సజ్జదానాపీనులు, ముగ ల్పాకుల ప్రతినిధులు రెప్పి వెంటు గవర్నరుగారికి విన్నవించు కొనిరి. ఆ విజ్ఞప్తిని రాజప్రతినిధిగారికి కంపెదమని వారు ప్ర క్త్యుక్తర మిచ్చిరి. దానిలోని సంగతులను చక్రకర్తిగారికి తెలుపుట చేయుమని కూడ కోరగలరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

గోదావరీమండల ప్రభుత్వాంధ్రాధ్యక్షుడైన
వైద్య సమైక్యసముఖ్యుల డా. డి. వి. సి. యం. రాజమహేంద్రవరము.

అయ్యో, ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 10, 11 వ తేదీలలో మా రాజమహేంద్రవరపట్టణమున నుత్పన్నమైన వైద్య పట్టణమున ఆయుర్వేద శిక్షణాసంబంధమున, నిరంతరము వైద్యవారమున వైద్య వైద్య శ్రీయత ఆచార్యుల డి. యం. వి. సి. యం. గాననాధికారియైన జనపదము. కావున సాధారణ! ఈ శిక్షణాసంబంధమున మన మండల వాస్తవ్యుల వైద్యులు, జమీందారులు, భూస్వాములు, రైతులు సామాన్యులు మొదలగు వారెల్ల ప్రతినిధులుగా దయచేయుటకును, తదితర మండల వాస్తవ్యులు ప్రేక్షకులుగా పుట్టించుటకును కోరుచున్నాము. ప్రతినిధి దళము రెండురూపాయలను, ప్రేక్షకుల ధృతి ఒక రూపాయలను నిర్ణయించివారు. కాన రమెల్ల దయచేసి సభ నిర్వహణగా జరిపెదనని నమ్ముచున్నాము.

వైద్య కోలాటపుల నరసింహము.
ప్రధాన కార్యదర్శి.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు విభజన.

అయ్యో! రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు తప్పక విభజించుటయని ప్రభుత్వము వారును ప్రజలును బాధ కోరుచున్నారు. కాని కొందరుచేసిన ప్రయత్నములవలన కృష్ణా జిల్లా విభజన జరుగువరకు బోర్డు విభజనమును ఆపుకొనినట్లు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. అందువై రాజమండ్రి అమలాపురము తాలూకాలనుండి నలుగురు ప్రతినిధులు మరొకరు ప్రభుత్వము వారి యొద్దకు రాజమండ్రివారి వైద్య తాలూకాబోర్డు విభజన, నాపు జేయుట వ్యాధిము కాదనియు, ఆపుచేయ నెంచినయెడల తాలూకాబోర్డును మధ్యస్థానముగా అమలాపురమునకు మార్చు నలసివనియు విన్నవించియుండిరి. ఆ విభజననే ఈ రెండు తాలూకాల నుండియు ఆర్జీలు కూడ వేసినవి.

గత మెట్లున్నను, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు కృష్ణా జిల్లా విభజన సూచనలను ప్రకటించిరి. దానినిబట్టి ప్రస్తుతము తాలూకాబోర్డు విభజనమునకే యభ్యంతరమును కలుగునని తోచును. కావున నానవలసిన తనిలేదు. సర్వవిధముల నష్టము ననభించుచున్న అమలాపురము రాజమండ్రి తాలూకా ప్రజల యైకకంఠ్య ప్రార్థనను మన్నించి, కొలది ప్రతినిధుల వాక్యములను పాటించక సాధ్యమయినంత త్వరలో ప్రభుత్వము వారు రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డును రెండు బోర్డులుగా విభజించు ప్రార్థించుచున్నాము.

గో. వేంకటాచలవతిరావు,

మోరి, గామ సంఘకార్యదర్శి.

ఆంధ్రమహాజన సభలు

అయ్యో! మే 10, 11, 12 తేదీలందు ఆంధ్ర మహాసభలు మహానంది తేలికమందు సమావేశము కానున్నవని విజుల నెంతయు సంతసము కలుగుచున్నది. ఈ కర్మ పు మహాసభ లెక్కడు ప్రాముఖ్యము లని నడుపుటకు నందియము లేదు. మారక రాజకీయ సంస్కరణము లయితోనిక రాజున్న సమయము మిక్కిలి యానన్న మగుచున్నది. ఆంధ్రుల యొక్క విశ్వక్రభక్త్యులను గురించి సభలో చర్చించవలసి యున్నది. ఆంధ్రోద్యమయొక్క తత్వము తదితరవాల్చి లకు బోధనకుటకు మనకోక ఆంధ్రఆంగ్లదైనికప్రతికయైన లేక యున్నది. ఈ విషయమునుగురించి గాడిచర్ల. వారిసర్వోత్తమ రావు కంటులుగారు కొన్ని ప్రయత్నములు గావించి యుండిరి. గాని వాని ప్రయత్నముల కార్యము సరియైన తేయూర మెంతు కారణములేక వారి ప్రయత్నములు కార్యరూపము ను తాల్పకయే యప్రయోజనవి. ఇంచుకు ఆంధ్రమహాజన సభ స్థాపనసంఘమునకైనను కొంత మూలభన ముండునో ఈ యుద్ధయమునకు సహాయము చేసియుండెడిది. ఆంధ్రనిధి యను పేర ఆంధ్రమహాజనసభ స్థాపనసంఘమునకు కొంత మూల భనము చేర్చవలయునని నెల్లూరుపట్టణమున సమావేశమైన ఆయినన యాంధ్రమహాజనసభలో నొక శీర్షికను కూడ చేసియుండిరి కాని అది కార్యరూపము నసాధించలేదు. "భన గాడిచర్ల అను నాకోర్కీ కనుసరించి మారకముగా

స్థాపించు ప్రతి ప్రతిష్టాపనకు భనము మిక్కిలి యావశ్యకము. భనములేని ప్రతిష్టాపనములు నిర్జీవములు. ఇట్టి ప్రతిష్టాపనము లకు కొంత మూల భన ముండి తీరవలయును. మూల భనము చూచుకొని ప్రతిష్టాపనకు లేర్పరువలయునని నా యుద్దేశము కాదు. ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభమై యిన్ని వర్షములు గడచినను మూలభనము చేర్చుటకు నరియైన ప్రయత్నములేనను గావించలేదని నాయొక్క మనవి. మూలభనము చేర్చుటకు గురించియు, ఆంధ్రఆంగ్ల ప్రతికను స్థాపించు విషయమును గురించియు, ఆంధ్రసభలో బాగుగా చర్చించి కర్తవ్యమును రూఢిపరువలసి యున్నది. నెల్లూరునుండి ఆంధ్ర మహాజన సభ జరిగినప్పటికీ జరిగియుండు సభలకు అంత యుత్సాహముగను, విరివిగను ప్రతినిధులు వచ్చినదిలేదు. అట్టి విషయమునకు తావియొక మహానందియందు జరగబోవు సభలకు విరివిగ ప్రతినిధులు వచ్చి మాఖ్యమైన విషయములు చర్చించిన బాగుండునని తోచుచున్నది. ఈవర్షము జరగ బోవు సభలలో ఆంధ్ర మహాజన సభకు మ-రా-రాశ్రీ, కాకి నాధుని నాగేశ్వరరావు కంటులుగారిని, రాష్ట్రీయ మహాజన సభకు, భోగరాజు వట్టాభిషి తారామయ్య కంటులుగారిని సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిన బాగుండు నని తోచుచున్నది. జగ మెరిగిన బ్రాహ్మణునకు జడమేల యను వగది నాగేశ్వర రావుకంటులుగారిని గురించి యెక్కుడు వ్రాయవలెను. ఆంధ్రజాతీయము గలిగిన మారకమహాసభకు వారే కారకులని నేడు చెప్పుట కాలకి మన మెంతయు నవచారమే చేసినట్లుగను. ఇట్టివారిని మనము గౌరవించినచో మనము ఆంధ్రజాతీయ గౌరవించినట్లుగను. పట్టాభిషి తారామయ్యగారియొక్క శక్తిసామర్థ్యము లెదగనియొక ప్రయత్నము. మనకు ప్రత్యేక కాంగ్రెస్ సర్కిలు ప్రసాదించబడుటకు వీరే కారకులు. ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి వీరు చాల కృషిచేసియుండిరి. వీరుతమరను ఈ కర్మ పు మహాసభలకు సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనినచో నెంతయు బాగుండు నని తోచుచున్నది.

నెల్లూరు
ఘాలి-సుబ్బరామయ్య.

గోదావరీమండలసభ

అయ్యో, గోదావరీ మండలసభ వీరుట విశాపురము నం దీవురు నెలవుదినములలో జరుపుటకు దొంగ సంకల్పించిరి. కాకినాడ తాలూకాబోర్డు ఏప్రిల్ మొదటితేది నుండి విడిచి యి కాకినాడ తాలూకాకు ప్రత్యేకబోర్డును, తుని విశాపురము దీవిజుటకు కలిపి వేటికో బోర్డును స్థాపించబడుటవలన, ఏప్రిల్ మొదటివారమున బోర్డుల మొదట్ల ఎన్నికలు జరిగవలసి యున్నది. మండలసభాసన సంఘాధ్యక్షులు లోనగు పలువురు సభ్యు లీ యెన్నికల కభ్యర్థులుగ నున్నారు. ఈ యెన్నికలకు దరఖాస్తువారులు తుని విశాపురము దీవిజుటలో చాలమంది కలురు. వారందరకు కడుపునొప్పితో నోటర్లను సమీపించు చున్నారు. విశాపురము దీవిజుటలోని నెలవవార నేటిను మండల సభాభారము వహించ నుడువులై యున్నారు. వా కి యెల్లెక్క నులలోను చిక్కుకొనియున్నారు. ఈసభావిషయమునం దెక్కుర క్రద్ధ వహించవలసినవా రా రెండు దీవిజుట వారై యున్నారు. వై కారణములవల మండలసభ యిప్పుడు నెలవుదినములలో జరుగుటకు కొంత యడ్డము కానవచ్చుచున్నది. ఏప్రిల్ రెండవ లేక మూడవవారమున సభ తప్పక జరుగుట కేదిగమైన యభ్యంతరము కానరాదు. ఇందులకునే నశ్యాసంఘమునా రింతవరకు కాలనిర్లక్ష్యము చేయుటకు నంకోచించవలసినవైనను. కర్మవహరము లనవలయుగ నుండిన పక్షమున మొదట కలపోసివేరిన యిప్పుడు నెలవుదినములలో జరుపుటకే యత్నము చేయవలెను.

కాకినాడ, దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు,
14-8-20. జిల్లా సంఘకార్యదర్శి

ఓంగోలు.

(మాదిలేఖనవియోగముండి)

ఓంగోలు, మార్చి నెల 14:-మాపురమున న్యాయవాదులగు శ్రీరాముల రాధాకృష్ణయ్యగారు ఈమధ్య జరిగి తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. దేను నుబ్బారావుగారు రను స్థానికనర్తకులు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగను అర్. నుబ్బారావుగారు తాలూకా బోర్డు సభ్యుగను నియమితులైరి.

గౌరవము

మాపురవాసులును ప్రస్తుతము చెన్నపురి య విశ్వవిద్యాలయములో పట్టపరీక్షకు జర

వి. ఎస్. కర్మగారు కలకత్తా నగరమునందలి నిఖిల భారత్ సాహిత్య సంఘమువారు జరిపిన సాంవత్సరిక పరీక్షలలో కృతార్థులై సంఘమువారి "సాహిత్య సరస్వతి" అను బిరుదమును బడసిరిని తెలియుచున్నది. కర్మగారి బిరుదపరీక్షకు "దురంతము" అను అపరాధ పరిశోధక నవల "మాతృభక్తి" "నాస్వత్వము" అను చిన్ని కథలను వ్రాసి వంపి పరీక్షకుల మన్ననలను బడసిరి.

బాలభటులు

మా నగరమునందలి బాలభటులు అత్యుత్సాహముతో సతతము తనివేయుచు పురవాసుల పాత్రతను బడయుచున్నారు. వీరి లెక్కర అవకాశముల నిచ్చుచున్న పురవాసులు వందనీయులు.

ఇతర విషయములు

మాపురమున కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట నెలకొల్పబడియున్న సరస్వతి గ్రంథాలయము పురవాసుల అనవరముల నెంతయు తోడుపడుచున్న దని వ్రాయుటకు నంతసించుచున్నాను. పురమునందలిదాతలు ఈ గ్రంథాలయముకట్టు నింకను నెక్కువ అభిమానము పుచ్చుచుండిన ఇంకను నెంతయు సేవచేయగలదని నా అభిప్రాయము. గ్రంథాలయమువారి మధ్య నిర్బంధ విమోచితు. స్వేచ్ఛెంచయ్యగారికి ఒంగోలు వారి తక్షణమన స్వాగత మర్పించి పురవాసులలో నెంతయు యుత్సాహమును గల్పించిరి.

శ్రీయుత దర్శి చెంచయ్యగారి విద్యానిధి

అయ్యలారా, గడచిన 4½ సంవత్సరములనుండి విద్యారణముగ నిర్బంధ ప్రవాసము ననభించి, నానాకష్టములు పడి, ప్రస్తుతము విముక్తులయిన శ్రీయుత దర్శి చెంచయ్యగారి విషయము తమకు తెలిసియుండును. స్వత్రయోజనమునకు గాక దేశసేవచేయు నిమిత్తము అమెరికాకు వెళ్లి వ్యవసాయ భౌతిక కామ్రముల సభ్యునియ్యుండ, వారు నిర్దోషులైనను విద్యాభ్యాసము పూర్తిగాక పూర్వమే యీ దేశ వ 1 కారాగృహములలో చిక్కుకుట కలుగించెను. వారి జీవితములను వారి జీవభక్తి, స్వార్థత్యాగము వెల్లడియగుచున్నది. వారు పూనుకొనిన దేశసేవ కా యింతా ర్థవిద్య నిన్నయోజనము గనక వారు తిరిగి అమెరికాకు వెళ్లి ఒక సంవత్సరములో కొంత యున్న వ్యవసాయ, వాణిజ్య, కాశ్రీయోన్నతవిద్యకు పూర్తిగావించుటకు నిశ్చయించుకొని యున్నారు.

మనజీవమునకు రాగానే ఆంధ్ర జాతికృష్టికొలుకును మాఖ్యముగ వైశ్యమునకుల యభివృద్ధికొలుకును వ్యవసాయ వాణిజ్య కార్యాలయల స్థాపించ నుద్దేశించి యున్నాడు. గనుక జాతిభిమానులు, వైశ్యకమఖులును శ్రీ చెంచయ్యగారి ప్రయోధిలాభమును ద్రవ్య సహాయము చేసినచేగాని, వా విధ్యాభ్యాస ప్రయత్నములు కొనసాగ నేలవు. కావున తన శక్తికొలది విరాళముల నొసగి, తన మిత్రులు నల్లె చందా సంపుటకు ప్రోత్సాహమును ప్రార్థింతులు.

జాతిభిమాను లెల్లరును ఆంధ్రజాతికృష్టయమునకు తోడడుటకును తమ యభిమానమును సాధకకరమటకును, ఆ పిరుదును, జీవభక్తుడుగను శ్రీయుత దర్శి చెంచయ్యగారియెడ తమకు వాస్తవమయిన గౌరవమును ప్రేమయు గలిగి:వో తప్పక తమ శక్తికొలది ద్రవ్యసహాయముచేసి వారి యుద్దేశములను నెలవేర్చుటకు అవకాశము గలుగజేయుదురని దృఢముగ నమ్ముచున్నాను.

విరాళముల నొసగిన మహనీయుల నామములు పుచ్చించబడును. వివరములు కోరినవారికి తెలుపబడును. దయచేసి తమ విరాళములను వెంటనే వసూలుచేయు సభికారము పొందిన ఈక్రింది సంకేతముచేసినవారికి పంకప్రార్థింతులు. -నల్ల బల్లి వరదరాజం, వేటపాలెము, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీసమాజమువారు
బెజవాడలో ఈ నెల 20 వ తేది
శనివారము రాత్రి 9-30 గంటకు
సావిత్రి నాటకమును ప్రదర్శింతురు.
రేట్లవివరం:- రు.2, 1-8-0, రు. 1, అ.8, అ. 4.
శ్రీలకు ప్రత్యేక స్థలము 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0.
(2131) కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

వేనాలు వచ్చివని,
210 రు. 8-8-0
2-8-0

World News.

(Reuter's Agency.)

ENGLAND

Nationalisation. Worker's Federation Decide Against Strike.

LONDON, March 10.

The National Federation of General Workers, with a membership of a million and a half, has unanimously decided upon constitutional action as against strike, with regard to the Nationalisation of mines.

The executive of Railwaymen's Union has come to a similar decision.

British Navy. Division for Constantinople.

LONDON, March 10.

A telegram from Bizerte says a British Naval Division has left for Constantinople.

TURKEY

Armenian Massacres. Punishment and Prevention.

LONDON, March 10.

Mr. Asquith in a speech at the National Liberal Club, referring to the Armenian massacres, declared that the two great duties of the Allies at present were the duty of punishment and the duty of prevention. Effective prevention must deprive the Turks as a Ruling Power of opportunity and means of repetition, while punishment would not be adequate unless it was exemplary. This was, or ought to be, the last chapter of the Ottoman misrule.

GERMANY

Attacks on Allied Officers. German Government's Proclamation.

LONDON, March 10.

Attacks on Allied officers in Germany continue. For example eight men said to be members of a French Military Flying Commission, who were alleged to be poaching came into conflict with the result that one was mortally injured. The German Government has issued a proclamation conveying an urgent warning against such attacks, which can only lead to serious injury to Germany. The Proclamation adds that offenders will be most severely punished.

SOUTH AFRICA

The South African Elections. Sensational Results Possible.

LONDON, March 10.

Extraordinary interest is being displayed in the general election in South Africa on March 10th. The main issue is between the South African Party under General Smuts who will support the Imperial connection and the Nationalists under General Herizog who favour separation and a Republic. The Unionists under Sir Thomas Smart will support General Smuts. On constitutional issue the attitude of the Labour party under Colonel Creswell will probably be determined by economic considerations. Sensational results are possible.

IRELAND

Ulster and Home Rule. No Attempt to Defeat the Bill.

LONDON, March 10.

PARIS.—The Ulster Unionist Council has decided that the new Home Rule Bill is preferable to the 1914 Act, and will, therefore, not attempt to defeat the Bill, but will press for certain amendments.

EGYPT

Egyptian Nationalists. A Protest Meeting.

LONDON, March 10.

CAIRO.—Fifty two member of the Legislative Assembly met at the house of the Nationalist leader Zaghoul Pasha and passed a resolution protesting against the suspension of the Assembly, also the British Protectorate, and proclaiming the independence of Egypt and Sudan.

NEAR EAST

Further Reinforcements for Near East. General Desperey to Command the French.

LONDON, March 10.

PARIS.—The Temps says that reinforcements sent to Gouraud in Cilicia consist of a brigade of infantry. It is stated that General Desperey has gone to Golden Horn to command the French Forces in the Near East.

(ASSOCIATED PRESS.)

A Punjab Government press communiqué states.—An address asking for sympathetic treatment of the outstanding questions connected with the Turkish peace terms was presented to His Honour the Lieutenant Governor on the 14th by the representatives of Sajjada Nashins and Mussalmans of the Punjab belonging to the rural and martial classes. The Lieutenant-Governor promised to forward the address to the Viceroy with a request that it might be brought to the notice of His Majesty the King-Emperor.

Indian Telegrams.

(Associated Press.)

DELHI

A Wedding. H. E. The Viceroy's Daughter Marries Lady Lloyd's Brother.

DELHI, March 16.

The Wedding took place this afternoon of the Hon'ble Joan Thesiger, H.E. The Viceroy's eldest daughter with Captain Alan Frederick Lascelles M.C. Nephew of Earl Harewood and brother to Lady Lloyd, wife of the Governor of Bombay. The whole affair was an extremely picturesque and successfully arranged ceremony and all Delhi Society was present at it. The last occasion on which a Viceroy's daughter wedding took place in India was in Calcutta when Lady Violet Elliot, Lord Minto's youngest daughter was married to Lord Charles Fitzmaurice, the youngest son of the Marquis of Landdowne and that event is still remembered as the most brilliant social function of the Calcutta season. The marriage ceremony on this occasion was performed at St. James Church by the Bishop of Lahore assisted by Canon Buckwell and Cannon Irwin D. S.O. M.C. Punctually at 3/30 the bride arrived and proceeded up the aisle leaning on the Viceroy's arm. The Hon'ble Joan Thesiger looked extremely pretty and charming in a lovely dress of white not embroidered in silk with a silver tissue train. She was attended by three bridesmaids, the Hon'ble Anne Thesiger, Sister, the Hon'ble Lady's Ridley and Miss Barbara Villers, the cousin of the bride and two little girls, the Hon'ble Margaret Thesiger, sister and Miss Pamela MacLagan, cousin of the bridegroom, all of whom were dressed in pale yellow, and silver with silver hats. The bridegroom was attended by Captain the Hon'ble Alec Agar Roberson, M.C., A.D.C. to the Viceroy as the best man. Lady Chelmsford wore a very handsome tango chiffon with toto denegre hat and feathers. The service of course was fully choral, the Viceroy's band playing at their best with the Organ accompaniment and the Church was most beautifully decorated. After the service was over the signing of the Register took place in the Vestry, the Viceroy and Lady Chelmsford, Sir George and Lady Lloyd being the witnesses. The bridal pair then passed down the aisle while Miss Evelyn Austen Smith, Miss Jocelyne Verney, Miss Joan MacKenzie and Master John Verney strewed blossoms in the path way. It was a very effective sight and the happy pair then passed under an archway of drawn swords at the porch. The bride who arrived at the Church in a Motor Car departed with her husband in a carriage drawn by four splendid grey horses and proceeded by a couple of outriders also on grey horses. The postillions were in scarlet and it was a turn well worthy of a Viceroy's daughter. Immediately behind the bridal couple followed the Viceroy and Lady Chelmsford in a state carriage escorted by the Bodyguard in full dress and the procession formed a brilliant picture in the bright sunshine. Attendants at the back of both carriages held huge crimson and gold umbrellas over the occupants to guard them from the sun. The reception which followed at the Viceregal Lodge was a very big affair and was practically a repetition of the state garden party which was given a few days ago. Every one of consequence in Delhi was there and among the guests were the Commander-in-Chief and the Hon'ble Lady Monro, His Excellency the Governor of Bombay and Lady Lloyd, Lady Ridley, Lady Senlock and the Hon'ble Irene Lawley, Lord and Lady Meston and the members of Executive and the Imperial Legislative Council. The bridal cake was really a wonderful specimen of Indian manufacture having been especially designed and constructed by the Viceregal chef. It stood nearly six feet high and was greatly admired. It was of course duly cut by the Bride with her husband's sword. His Excellency the Commander-in-Chief in a few well chosen and humorous words paid a neat tribute to the charming personality of the bride and said she would be very much missed at the Viceregal Lodge at Annandale and in social circles. On behalf of those present he wished them all possible happiness. Their healths were then drunk with enthusiasm. Captain Lascelles briefly responded on behalf of his wife and himself. The bride received a large number of valuable presents and among those were a cheque from Lord Chelmsford, a Diamond Necklace from Lady Chelmsford, silver vases from Lord and Lady Willingdon, a silver salver from Lord and Lady Inchape, a Cheque from Army Headquarters, a Diamond empendant from the Secretaries to the Government of India silver menu holders from the Viceregal household, Persian broodery from Lord and Lady Meston, a clock from Sir Charles and Lady Monro, a silver salver from the Viceroy's staff and cheques from Lord Ridesdale and the staff of the Governor of Bombay. Captain and the Hon'ble Mrs Lascelles finally left amidst cheers and good wishes enroute for Dehra Dun and Kashmir. Mrs. Lascelles going away dress being a charming grey silk stockingette.

BENGAL

Jamshedpur Strike. Serious Developments Military Opens Fire.

CALCUTTA, March 16.

News has reached Calcutta from Jamshedpur to the effect that the strikers after presenting their minimum demands, the general manager began a campaign of vigorous picketting. They prevented motor cars and lorries from carrying workmen to the works compound, pelted stones at the cars and assembled in large numbers at the gates. The officials tried their best to disperse the crowd, but failed. The Commissioner Mr. Heycock, gave the crowd one hour and ten minutes to disperse, but none moved. The crowd at about 11 A.M. was surrounded by soldiers who fixed bayonets for charge but the crowd laid bare their chests for bayonet charge and offered to die at once rather than die slowly by starvation and demanded the expulsion of the Indian workmen from inside the works. Mr. Tutwiler later announced that at 4 P.M. he would announce a settlement of the dispute at Jugsalai and the crowd then dispersed.

LATER.—Latest news of Jamshedpur strike states that the men excited assembled at 9 yesterday morning. The military opened fire casualties amounting to about 15. The Bengal Nagpur Railway authorities have made arrangements to protect Tatanagar station and line.

LATER.—In connection with the firing on the strikers at Jamshedpur enquiries made by the Associated Press with the agents of Tata Iron and Steel Co., elicit the fact that the strikers attempted to damage Railway lines between Jamshedpur and Tatanagar and on their refusing to disperse when ordered were fired upon.

The Committee of the directors of Messrs. Tata Iron and Steel Company, including Sir Dorab Tata, Sir Sesson David, Messrs A.J. Billimoria and Lalubhai Samaldas have left for Jamshedpur.

Bengal Dacoities. Latest Returns.

CALCUTTA, March 16.

Twenty-five cases of dacoities are reported to have been committed in the province of Bengal last week of which the district of Burdwan, Midnapore, Murshidabad, Nadia, Hooga, Dinajpur, Jalpaiguri, Pabna, Rungpur and Barisal record one each, while six are reported from the Twenty-four Parganas, two from Dacca and three from Mymensingh.

Calcutta Corporation and Tube Railways.

Under the Hooghly to Link up Howrah.

CALCUTTA, March 16.

At a meeting of the General Committee of the Calcutta Corporation the Chairman's letter to the Calcutta Communications Committee was considered. In his letter the Chairman of the Corporation approved of the construction of a tube railway in Calcutta and of a tube railway under the Hooghly in order to link up Howrah with Calcutta. It is estimated that the cost would be about six lakhs, fifty thousand pounds per mile, while the maintenance cost would be very low. The General Committee approved of the views expressed by the Chairman.

Calcutta Rent Bill. A Protest Meeting.

CALCUTTA, March 15.

A largely attended conference of the Calcutta landlords was held on Monday evening at the British Indian Association Rooms to consider the Calcutta Rent Bill. Maharaja Tagore who presided characterised the Rent Bill as one sided legislation seeking to benefit the tenant at the expense of his landlord. All the provisions of the bill were in favour of the tenants and not a single provision for safeguarding the interests of the landlords. It was unfair that the Government should seek to punish the innocent many for the sins of the guilty few landlords who resorted to extortionate practices. Mr. J. C. Gaistaun moved a resolution that the rent bill was stringent, and said it would occasion great hardships to landlords. It was also resolved to form a deputation to wait upon the Governor to place the point of view of the landlords before His Excellency.

The Khilafat Movement. A Public Meeting at Panipat.

PANIPAT, March 16.

A mass meeting of the Khilafat Committee comprising of Hindus and Muslims was held at Panipat on 15th March, outside the Shrine of Shahwalayat, under the presidency of Maulana Kifayatullahmafi, Delhi. The President Mahatma Bhagwadin Hakim Fasihhussam Maulana Ahmad Said Waiz was carried in procession from Railway Station. The train was late. The meeting began with a recitation from the Holy Quran, Calcutta Khilafat Conference resolutions were passed. Harial and fasting is to be observed on 19th instant. The gathering comprising of Panipat as well as outside People was five to six thousand.

Police Search for Suspicious Papers.

CALCUTTA, March 16.

The Calcutta police searched the premises of the Bengal Provincial Khilafat Committee and those of the Mahommadan, a Moslem vernacular weekly, and took away pamphlets containing Bengali translations of the proceedings of the recent Calcutta Khilafat Conference.

Fire in a Jute Press. Damages Estimated 4 Lakhs.

CALCUTTA, March 16.

A big fire broke out late this afternoon at the Ocean Jute Press at Chitpore owned by Messrs. Osman Jamal and Company. The godown which was fully loaded with Kutchi and Pucca bales of jute was completely gutted. The damage is estimated at about four lakhs of Rupees. Four fire engines are still at work.

BOMBAY

Western India National Liberal Association. Condemns Hartal.

BOMBAY, March 16.

The Council of the Western India National Liberal Association has passed a resolution which states:—While fully sympathising with and supporting with all their earnestness their Moslem countrymen in their demand for the retention of the authority of the Sultan of Turkey over Constantinople and holy places of Islam the Council appeal to their Mohomedan brethren and fellow subjects and beg to emphasise the inexpediency and harm to that cause, sure to be caused by hartal-boycott movement which some have announced their intention to start with the avowed object of resorting as they say to all possible methods for assisting their Khalifa against his enemy. The Council points out that the hartal movement is apt to engender bitterness of feeling and disturb order and harm the cause for which it is undertaken. Under the circumstances the Council affirm its conviction that it would be not only not right but it would be highly impolitic at this juncture to encourage such a movement when the Government of India had been and is doing its best to further the cause of the Khalifate. Mr. Montagu and many other leading statesmen in England have taken up that cause with all their might and the Premier is receiving the Khilafat deputation and has already declared he is pledged to the cause.

Reverse Bills. Indian Merchants Protest.

BOMBAY, March 16. The Committee of the Indian Merchants' Chambers and Bureau has telegraphed as follows to the Finance Department, Government of India:—The committee of Indian Merchants' Chamber beg to reiterate their request to the sale of reverse bills which in their opinion are driving the Government to take steps more and more harmful to the finance and interests of the country. The bill to amend the Paper Currency Act of 1919 appears to them an inevitable sequence of a misconceived policy. It is in their opinion a device to conceal from the public the loss to Indian funds arising from the sale of reverse bills. Full provisions of the bill are unknown here but from the statement of objects and reason published, it is obscure particularly on the amount of security reverse bills. The Committee strongly urge that the bill be first submitted for commercial opinion. The committee further protest against the Government silence on so many representations made by them on the subject of currency and exchange. The country is being driven into more impossible situation every day and indifference to commercial opinion will not help to save it.

Fire in a Saw Mill. Damage Estimated 16 Lakhs.

BOMBAY, MARCH 16. The Chotani Saw Mill, situated at Seiri Bunder timber pond has been completely destroyed as a result of the fire which broke out in the early hours this morning causing damage to the extent of 16 lakhs. The Mill had been doing extensive war work. The cause of fire is not known and the property is partially covered by insurance.

UNITED PROVINCES A Prosecution Case.

ALLAHABAD, March 16. The further hearing of the case in which Hamid Ahmed was called on before the District Magistrate to show cause why he should not be asked to execute a bond to be of good behaviour in connection with certain speeches delivered by him in connection with Khilafat question, a C.I.D. Head Constable cross-examined by the Hon'ble Mr. Raza Ali, said, that he took notes of the speeches but did not know shorthand. He was not a fast writer. He had been reporter for over two years and took only notes of portions considered useful. To test the witness speed some matters was dictated to him. He tried to follow word by word. The accused spoke with much warmth and was excited that he did not know what he was speaking and he caused excitement also in others.

To Shiah, Inspector of Police a question was put in cross examination as to how he would feel if holy places were occupied by non-muslims. The court disallowed the question. The case is proceeding.

Compulsory Education for Girls. Allahabad Ladies Support

ALLAHABAD, March 16. A meeting of ladies of Allahabad was held yesterday to support Poona women in their demand for compulsory education for girls.

Mrs. Motilal Nehru presided. Among the speakers were Mrs. Uma Nehru and Mrs. Chintamani.

PUNJAB The Reforms. Punjab Zemindars Demands.

LAHORE, MARCH 16. A largely attended meeting of the Zemindars of the Punjab consisting of Muslims, Hindus and Sikhs was held at Lahore on the 14th March. After prolonged discussion resolutions requesting the Government that the number of seats in the council for rural zemindars should bear the same ratio to their population as in the case of Urban areas, requesting appointment of a advisory committee consisting of not less than three Zemindars in each district to help the District Commissioner in all matters concerning the welfare and progress of rural Zemindars and requesting that early effect be given to the rule recently passed that in all grades of public services Zemindars should be appointed in proportion of 36 per cent. were passed.

News in Brief.

The special officer in charge of the reforms scheme in districts has begun preparation of electoral rolls and is circulating declaration forms.

Budget provision of three lakhs has been made for a temporary Legislative Council hall at the southern end of the oval opposite the Secretariat. Operations have just started.

Two Million pounds of reverse councils announced for sale on Thursday next will be sold at the following rates:—Immediates: 2 sh 73 sd.

The riding sports and prize distribution of the Colvin Taluqdars School took place yesterday on the School grounds before a large assembly of ladies and gentlemen. His Honour Sir Harcourt Butler presided and among those present were the Maharaja of Balrampur and many of the principal taluqdars. The horsemanship of the cadets was much admired. They are exceedingly skilful riders and the riding sports were remarkably successful. The Lieutenant Governor presented the prizes.

A public auction was held at the premises of Messrs. Mackenzie Lyall and Co. Calcutta, on Monday afternoon when the wreck of the S. S. "Chilka" a twin screw steamer of a gross tonnage of 33,952 tons built in 1910 belonging to the British India Steam Navigation Company was sold under instructions from Messrs Mackinnon Mackenzie and Co., and was bought for Rs. 11,300 by two Marwaris after hot and keen bidding by another party. The "Chilka" lies stranded on the beach at Baruva in the Ganjam Dt., Madras Presidency, about 3 miles from the Baruva Railway Station.

Latest Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS.)

A Midnapore message says that the figures of casualties published yesterday are not correct. Ten men were killed and about 25 wounded. The wounded men are lying in the hospital.

Arrangements are being made for a public meeting in Bombay to be held on the 20th instant to protest against the currency and exchange policy of Government of India.

Jamshedpur Strike.

CALCUTTA, March 17. The latest news of Jamshedpur strike situation received late last night says that shooting has caused panic among the strikers, who are keeping quiet. Railway Station and lines quite safe, though well guarded. The General Manager went round the town yesterday morning asking men to resume work.

శ్రీ సరస్వతీ సమాజం, మాలవేటి, నెల్లూరు:—20 తేదీ శనివారంనాడు ఈ సమాజమువారి యాజమాన్యమున, సాంఘికము రు-80 గంటలకు టిక్యెట్ల సారథి పురమంజర యాజమాన్యమున కరుణాంజన జయంత్యుత్సవము జరిగింది. మైలాపూరు రాజ్యస్థానమునకు లభ్య శ్రీకృష్ణ సందేశముల వారా "శ్రీ గామ్యుష్ణ పరమహంస, సర్వజనా చందే అమరు మరణమయ్యెను తరహార్థము" అను విషయము నుగురించి గుంపవ్యవహారము. దివాన్ బహదూరు జస్టిస్ జి. నవాబ్ కుమార్ గారు ఆ గానసాధనకర్తలను నమోదుచేసి కార్యదర్శి.

భారతీయ సమస్యగురించి హామిద్ అహ్మద్ తాను ఇచ్చిన కొన్ని ఉత్తరములను విమర్శించి తన సదాశీలి గురించి తాను ఒక బంధువును ఏలకొని ఇత్యురూపిని దిద్దివై ముక్తిప్రీతిగా గాదాదిరి. ఒక సి. వి. డి. హామిద్ కుమార్ గారు గౌరవనీయులగు రాజా ఆలిగారు క్రమవిచారణ చేసినప్పుడు అతడు తనకు పాపునాండు తెలిపినది, తనకు అన్ని నోయియూత్రము ఎత్తుకొనెనని చెప్పెను. అతడు తనకుగా వాయించాడు. తండ్రి సంవత్సరములగా రిహార్దరుగా నుండెను. హామిద్ కుమార్ మాత్రము ఎత్తుకొనుచుండెను. సామ్యముగా అరిగిన శరీరములకు అతనికి కొన్ని విషయములు వారికి చెప్పబడెను. అతడు సదాశీలిగా వదలుగా వ్రాశుచున్నాడని. నేనెప్పుడు ఉత్తరముతో మాట్లాడెను తాను మాట్లాడెను తనకు తెలియకే నుండిన ఇతరములందును ముక్తిము ఉద్దేశమున లిగించెను.

హామిద్ ఇన్స్పెక్టర్ జే. మె. నానున ప్రతివిచారణ చేసి వస్తువు ముప్పాముల కానికాదు పరిశోధనలను అక్రమించుకొన్నయెడల ఆతని భారము ఎక్కువనని అరిగించెడిరి. కొద్దివాడు అక్రమముల క్రింద ఉన్నాడు. మై. చారణ జరిగెను.

మై. టేబుల్ ఆఫీసుకు ఎ. కె. గా. దక్షిణపు కొనకర్త తెల్లటికా కాకసిల్ హాల్ అను తాత్కాలికపు కట్టడము కట్టుకై మూడు లక్షల రూపాయల స్వాగ్ధ కొరతయిది యున్నది. పశు ఇంజనీ ఆరంభమగుచున్నది. మెప్పున్న తాతా బాంక్ అండు స్ట్రీట్ కు వెళ్లి కై రెక్కర్ల ముట్టికొన్న వర్ డోల్ తాతా నర్ సమూహ దేవిడ్ మెప్పున్న ఎ. జి. బిల్లి హారియూ అండు లల్లూభాయి కామల్లాన్ గార్లు జంపి డ్యూరవన్ ప్రయాణమై.

జంపి డ్యూరవన్ సమూహం కరు జసరత్ మ్యానేజరు గారికి త. కనీసము కొరతలకు తెలియజేసి తాము క్రద్ధగా కాపురము జారంభించిరి. కని హాటికి వనివారి తీసికొని సోకుండు నల్లు మోటార్లు మొదలగుబంధకు ఆవిరి. హామిద్ యాజద్ద నిలిచి బండ్లమీద కార్లకు రుద్దిరి. గుంపుల చెవర గట్టుకు కన్యోగ్యము ప్రయత్నించెడిగాని సాగకపోయెను. కమిషనరుగార్లు సోమార్ గారు గుంపుల చెవర గట్టుకు 1 గంట 10 నిమిషముల అతిగా మిచ్చిగాని ఎవరను హామిద్ కి కలలేదు. 11 గంటలకు గుంపుల సోమార్లు మట్టుకొని పొరుగుకు పోయినట్లుగా చూపిరి. ఆగుంపుల కన్యోగి పట్టుగా వచ్చుకంటే ఇది కులైకజే. జన దేయసమూహం కరు గొమ్మలకు చూపి చాక కన్య యంతుకొని కనులొకటి పరిశోధించి బహుటికి కరిమి చేయుచు గోలచేసిరి. అమిద్ కుటు సాంఘికము 4 గంటలకు టిక్యెట్ల గారు జర్నలుయర్లకు ఈవిధమున తాను తీర్మానించెదనని చెప్పినట్లుగా ఆగుంపుల చెవరపోయెను.

పురషోత్తమదేవుని శాసనపత్రము.

గౌరవనీయ అంబేద్కర్ చౌదరి

కడనలి నెల 28-వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ అండు పురషోత్తమ దేవుని గుర్తికొనినవలయు వ్రాయబడి యున్నది ఆసంద్యమున నాకు దికిన నూరినవిషయములను పాఠకులకు తెలుపుచున్నాను.

హిందీ భాషయందు "లలిత" అను పేరు గల ముద్ర కిద్దూరికకర్త మొకటి గలను. అక్షరములు కడతన ఆగవునెల కుండినందున దీనిని బంపానా కట్టి నెండు గవర్నరు గారికి కేసు ముద్రకొకటి వ్రాయబడిన "పురషోత్తమ దేవశాసనపత్ర" అను వ్యాకృత మొకటి యున్నది.

కట్టి నెండు గవర్నరు గారి కథనము. "తాను బాల్ క్రీస్తు ప్రారంభము నుండియు కట్టి నెండు గవర్నరు అండు నొక మహమ్మదీయ దిద్ది కట్టెను తయో తన పూర్వము బ్రాహ్మణులనియు తన పూర్వము నొకందరు పోతేక్యర భట్టుల పురషోత్తమ దేవుని గొంకభూమి లభించినదియు జంగ కనుయొక్క నవా బా భూమిని జత్తు చేయ పోతేక్యరుని కంటిముఠ దకు సర్వేక్యరుని దిద్ది కగరమున కేగి బొంబయిలో విన్న బంతగా ఇచ్చాము మరయు గ్రహించి వో భూమిలిగి యొక గవర్నరు వాగ్దాన మొనర్చి నందు లకు సమ్మతించెననియు ఆ కట్టి నెండు ది ఆ గుంటులకు ఆచార క్యవహారము హిందువులకే యిందుచు మరయున మూత్రము ముసల్మానులకు నవ్వారనియు వివాహములకు దరు కలి ఇచ్చాము మరయు నవలది. తన హిందువులతో జరుక్కున చుండిమనియు తెలుపుచు నొక తామరాకము తరువార తమకు బంపె ననియు తెలుపుచున్నాను.

కానకృష్ణాభాగము (కనకకృష్ణాభాగము నమః వీరకృష్ణ జలి గాదేక్య) ఎవరోటి కర్పకు కలకత్తేక్యర క్రిస్తుమోత్ర మజేన మహారాజులకు పోతేక్యర భట్టుల దాన కానక పట్టా 28 శంకమేషధి 10 ఆ సోమవార గ్రహణ కాలే గంగాగర్భ పురషోత్తమ పురవాదక అష్టోత్తరవా 1408 బి. దానమొనాడు. ఇ భూమియూత్ చంద్రార్కే త్రిశరావారి పురషోత్తమ భోగకలిత. జలాగమనీజేత నవారి భూమి తెలుసు.

కానకకృష్ణాభాగము యాకో చంద్రార్కే నూర్కాక్య నూకో తిమ్మరి నేది నీ తాకో దత్త మయాపూషోక్యము వ్రాసెనుంధరా క్యద తామరా బ్రహ్మకృత్రిమ సారకోకా: మచ్చిర్న నవా ప్రాణి కిస్తాయువ కా కేక్యము.

అతరవాస్యాత్మక, కంభ, కరవాకాపురీ వై నవాహరించెదన కానకమే మహమ్మదీయ దిద్ది కట్టి నెండు గవర్నరు గారి కంబలించెడి. కానక ముండలి తిసి ఉరియాయె మున్నది.

ఇంతయొక ఆవ్యాకమనందు పురషోత్తమ దేవుని గుర్తి "పురషోత్తమదేవుని క్రీ. శ. 1466 మొదలు 1486 వలకు తెలుగు జేయించెదలి విస్తీర్ణభూభాగమున కిదికలి యొ యుండెననియు తెలుగుభాషయందు వ్రాయబడిన కానకకర్త మొకటి ఇదికలకే దొరయొక్క కాయు దాని వివరములు నది ప్రరమగ "ఎమిరాపిగా ఇండికా 18156 ఏషియాటిక్ సొసై యిటి జరనం 6283 మాననగుననియు" నున్నది.

అను కిల్లం బలాత్కారంబాదానామ చేయు విషయమున క్రిలుకు కాకునీన కదార్థములను నకుకూర్పుటకై 15 వ తేదీన, అలహాబాద్ క్రిలుకథ యొకటి జరిగెను. మోతీలాల్ నెహ్రూగారి కట్టి అగ్రాసాధనకర్తలను కలించిరి. ఉమాకామరు పట్టి గాదను, దింతాయనీ పట్టి గాదను ముఖ్య క్ర. 40 గలము.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు వేయి. దిక్కు:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును యుచి ఫిలిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్యములతో పోవుమును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టుకొంద జేయవలయును. అమృతాంజనము పో, రీతంబు కేట్రిసిధి, మదరాస్.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల న్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
పనమూలికలచే
చేయబడును.
నువానన గలది.

గుణ మధికము

వంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల గం అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి.పి.

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభు రోడ్డు, బోంబే, బాంబాయి

అరిద్ర

గర్భాశయ రోగనివారించి:— శ్రీలక్ష్మి గణప
యితులూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైలవా
గాను, కష్టమగానుపోవుట, మనుమరోగము, సంభావనానక
రక్తహీనత, మలబద్ధము, నూలికావారము, కీళ్లకొప్పలు,
అరకార్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధి
లను ముందును.

వెదబుడ్డి రు. 8.0.0.

శిన్నది రు. 1.10.0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లకొప్పలు, సోమరితనము, మేహ
ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సర్తుక, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతి
మాఖమునకు తెచ్చును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రు. 8.0.0.

శిన్నది రు. 1.10.0.

అరిద్ర

జ్వర నివారించి బుడ్డి 1.5 రూ. 1.8.0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

88, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎర్రంబూరు, మద్రాస్.
166 (రాంబి:—9, బందర వీధి, మద్రాసు)

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవజ్జితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్యములకు శ్లక్షణకము
ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోధరైయబ్బును. 2.1
రొంక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా కవయోద్ధ సుంకేశ
శ్లక్షణకు శర్యోత్తమమైన సిద్ధావధము శర్యోకటి లేక
కామ సంతోషముగ బల్యగలదు. శివజ్వరము, మూత
కాల్చర జ్వరములు, వస్త్రపాశము మొదలగునవి శక్యక గుణ
మగును. సీసా 1.5 1.0.0, 5.5 1 ఇంచాం. (594-801)
2. శ్రీనివాసరైలం:— శ్లక్షణకము, వందల కొన్ని
పోవుటకు మంచియందు. సీసా 1.5 0.8.0, 5.5 1 ఇంచాం.
3. శ్రీనివాసరసము:—దీనిని శుద్ధిచేసినపుడు సుంకేశ
మాత్రమున కట్టిక (కలరా) కాంతిలేది, శరీరశక్తి, అశ్ల
శ్లక్షణ గుణము కాగలదు. సీసా 1.5 1.0.0, 5.5 1 ఇంచాం.
4. బాలముఖోదము:—చిద్బలక బలకాశి; చిచ్ఛి
మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణత, కృశీర్యము, కడు
పుబ్బియందుట, ఆకలిలేవందుట మొదలగునవి గుణమందు
చిద్బల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1.5 0.12.0 5.5 1 ఇంచాం.
5. శోభామయినార కస్తూరిమృతము:—చిద్బలక కడు
మునువలనకాంతి, బాహిరంతర శక్తిమగును
కాంతి. మందము, కడికము, దగ్గు, అజీర్ణము,
శరీరాంతి, పార్శ్వకాయపు, మలబద్ధం, జ్వ
రం, చతిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యం
కములకు శోగములను గుణములే మును.

250 మృతము గల సీసా 0.4.0
కళాను కడ్యతో 5.5 1.8.0
" " 12.5 2.18.0
" " 25.5 5.8.0

శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

మిక్కిలి పుష్టతేజముగ యిండియా శేషమునందు మెదడునకు చలువగలగుట
కును మాండ్ర్యము వదలుటకును పూర్వక క్రి మెచ్చుటకును తలమెండ్రుకలు పరిశుభ
ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిక్రియను కృతిపురుషుడును మాఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

తలమెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా మెచ్చుటకు
తగిన శక్తి లీ తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిశోబలకు వట్టు
వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. తని మెండ
గుటకలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియాఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలక్ష్మి పురుష
లకును పెళ్ళిమందికి మహాకళాకారము మెనరించినది.
శేడూ దీని నుపయోగించుచుండుడు.

తల ఒకబుడ్డి 1-0.0 ని. పి. చార్జీ 0-5.0 ఆణాము.
మాడుబుడ్డు 2-10.0 ని. పి. చార్జీ రు. 0-12.0 ఆణాము.

సోల్ ఏజెంట్లు:
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155, బామ్మపనేరు, బాంబాయి.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు,
ఉక్కి, ఇనుపవాసములు, పంపులు పంపులుగ పంచబడిన లేకులు కోణములుగా
మిన్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా
నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి
సంతనే వానిని సకాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 555 రు,
389 మదరాసు

(ప్రె కామ్యూనికేషన్ గోడనప్పుడు ఈ ప్రతికపేరు కూడ ముదపారించ గోరుచున్నారు.)

L. B. Holliday & Co., Ltd.,

(1914)

Huddersfield ENGLAND.

BASIC COLOUR

Aeridine Yellow R. 2R.
Auramine O Conc., O IL.
Basic Black G Conc. R. Conc.
Basic Green B Conc., G Conc.
Bismarck Brown R. R. Conc.
Chrysoidine R Powder, R Conc. Powder
Chrysoidine Y Powder, Y Conc. Powder,
Indoline Blue.
Jute Black R Conc., G Conc.

Thionone Black Paste.
Thionone Black PL Conc., PR Conc
RN., 6R.
Thionone Brilliant Blue G.R.
Thionone Brown R. Conc., 2R Conc.
Thionone Corinth B Conc., G Conc.

Alizarine Red SF Paste
Anteuralene Blue BP Paste, 2B Paste 2B
Powder, 2BR Powder,
Anthraquinone Violet B Powder
Brilliant Chrome Violet 2B Paste
Diadem Chrome Black S, GN Extra, HN
Extra, H Extra BX, F.

Acid Black.
Acid Magenta N
Acid Prune V
Acid Scarlet 4R.
Acid Yellow G.
Acid Cardinal B.

Berzo Purpurine 4B, 6B.
Congo Red.
Diszamine Fast Yellow H.
Paramine Black B Extra.
Paramine Direct Black BH.

Hydranthrene Brilliant Copper D
Hydranthrene Brown B Paste
Hydranthrene Brown BG Paste

Union Black
Union Orange Brown R

Brilliant Oil Black in lumps.
Brilliant Oil Crimson in lumps
Brilliant Oil Green in lumps
Brilliant Oil Green B in lumps

pirit Black
pirit Blue
pirit Green

Basic Dark Brown P
Basic Tan O
Chrome Leather Black B

Magenta Powder
Malachite G
Malachite Green Powder
Marine Blue H
Methylene Blue BB Conc., BB Ex.
C. conc., BBN, R Conc., R Extra Conc.,
RN. ZF Powder, ZF Conc., Crystals
Methylene Green B Paste
Methylene Violet 2B Conc., 2R Conc.

Sulphide Colours

Thionone Dark Brown M
Thionone Deep Black P Conc,
Thionone Drab R. G.
Thionone Green B, 2G, 5G.
Thionone Indigo R.B
Thionone Isabellina

Mordant Colours

Diadem Chrome Blue Black HB Extra
Diadem Chrome Green B
Diadem Chrome Red BR
Gamboge G Extra Paste
Monochrome Brown H Paste, G Paste H N
Paste, GN Paste.

Acid Colours

Brilliant Bordeaux B.
Carmoisine S
Fast Red A, A New.
Naphthol Blue Black 6B
Naphthol Yellow S,
Naphthylamine Black H, 2B, 4B.

Direct Colours

Paramine Direct Blue 2B.
Paramine Direct Brown G, 2G.
Paramine Direct Brown M.
Paramine Direct Green B, G.
Paramine Direct Orange R, G.

Vat Colours

Hydranthrene Dark Blue Paste
Hydranthrene Green Paste

Union Colours

Union Orange Brown R, G
Union Orange R

Oil Colours

Brilliant Oil Orange R in lumps
Brilliant Oil Orange Y in lumps
Brilliant Oil Red in lumps

Spirit Colours

Spirit Orange
Spirit Red

Leather Colours

Chrome leather Black G
Chrome leather Brown D
Chrome Leather Brown G

Methye Violet 6B Extra, 2B Extra, Extra Ex-
tra, 2R Extra, 4R Extra, 6R Extra.
New Phosphine R
Phenylene Brown PD, PD Conc.
Russian Red
Safranin BFF
Safranin BS, BS cConc., RFF, RFF
Conc., G, G Con
Tannin Haliotrope.

Thionone Khaki G.
Thionone Navy Blue B Conc, 2R Con'
Thionone Printing Black New
Thionone Yellow G. R.

Monochrome Grey WM
Monochrome Orange R Paste
Monochrome Yellow GF Paste GFN Paste
Print Orange R Paste
Print Yellow G Paste.

Orange II IV.
Ponceau 2R, 2R, Conc, 4R 4R, Conc.
G G Conc.
Tartrazine Supra N, RN, S.
Wool Scarlet 5R.

Paramine Direct Violet N
Paramine Direct Yellow Y, R, 2R, 2G,
Paramine Fast Bordeaux B
Paraphonine Yellow G

Hydranthrene Oliv R
Hydranthrene Violet Paste

Union Rose RG

Brilliant Oil Violet in lumps
Brilliant Oil Yellow in lumps
Sudan I, II, III

Spirit Violet
Spirit Yellow

Chrome Leather Tan 20
Dark Acid Brown LR
Light Acid Brown L

Samples and Quotations on application.

SELLING AGENTS:

Dolatram Kashiram & Co.,

Rogay Building, Apollo Street Fort Bombay.

Telephone No. 4052 & 3658.

Telegrams, "MAMADOKAP"

Sub agents Wanted Everywhere Terms on Application.

649

నమకము

1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

సగలును, ఇతర వస్తువులును

కావీలు యిచ్చిన వుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైవాజీబాదుకోడ్డు, మదరాసు.

వకలు కావల్సియున్నాను, పూచీతోడను పరిష్కరింప వలె
అని తెలియజేసిన పత్రములందును వినయమును. తయో
యన లేదాబడిన అశీర్వాదముగా అర్పయ్యేరకు రయోయ
కావీ ఇవ్వబడును. ఒకవారి అర్పయ్యేరకు సగలు రయోయ
నమకొప్పి కారి వలన మా సమ్యక్ర తెలుసుకొనవచ్చును.

మలయ చందనము

గనేరియా అను పెంగోగమునకు వకారము

వధ్యులు లేదు. విజి-సి-ఫో వలెలేదు.
ఎలుపు, లేలుపు, కచ్చు, అను మా
దు విధముల పెంగోగమును మూడు
పూటలలో చూస్తును. అనేక రాజు
జీటులవలనలలో వాడబడిన గొప్ప
కొవధము. పెం దర్బి-1-కి రు 2-4-0.

పంచంగము

రాద్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక

ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. పెం 1-కి 0-2-0.

వారును ప్రతులకు తక్కువ వంచబడవు.

(1251) సంధ్యసార్వజీ, రాయవరం, (నోవావరి)

రంగు పని వాండ్రకు

రంగువ్యాపారస్తులకు

మిక్కిలి నాణ్యమైన సరకులు

మాగ్నెటాక్రిస్టల్స్ పొడరు

(Magenta Crystals and powder Solubule blue)

నీలవర్ణముగలది బాగుగా కరుగును.

మాలాచైట్ ఆకువచ్చు క్రిస్టల్స్

(Malachite Green Crystals).

కాంగో ఎల్టనిడి (Congo Red)

సమావాలకు, వెలలకు ఈ క్రిందివిలాసమునకు (వాసు

వలెను. ఒక బాల్కు కాసిన తక్షణం బదులియ్యబడును.

నమ్రో మైన్ దేవంట్టు కావలయును.

B. M. Ranade

172 Khoja Moholla, Mandvi

Bombay.